

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

Форма навчання денна

(денна, заочна, заочно-дистанційна)

Кафедра туристичного та готельного бізнесу

Допускається до захисту

Завідувач кафедри

Г.П. Скляр

(підпис, ініціали та прізвище)

«___» _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

*на тему: «Перспективи післявоєнного розвитку подієвого туризму у
Львівській області»*

*зі спеціальності 242 «Туризм»
освітня програма «Туризм» ступеня бакалавра*

Виконавець роботи Шинкаренко Яніна Юріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис, дата)

Науковий керівник доц. Карпенко Ніна Миколаївна

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис, дата)

Полтава – 2023

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ПЕРЕДУМОВИ ТА ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ПОДІЄВОГО ТУРИЗМУ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	5
1.1 Сутнісні характеристики, різновиди та суспільне значення подієвого туризму.....	5
1.2 Розвиток подієвого туризму в Україні.....	13
1.3 Ресурсний потенціал для розвитку подієвого туризму у Львівській області.....	21
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА РОЗВИТКУ ПОДІЄВОГО ТУРИЗМУ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	38
2.1 Основні дестинації подієвого туризму у Львівській області.....	38
2.2 Проблеми та перспективи розвитку подієвого туризму у Львівській області у повоєнний час.....	46
2.3 Розробка програми івент-туру у Львівській області.....	51
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ.....	64

ВСТУП

Відповідно Стратегії розвитку туризму в Україні на період до 2026 р., подієвий туризм, відомий також як івент-туризм, визнаний одним із стратегічних напрямів для розвитку національної економіки. Він орієнтований на реалізацію важливих подій, які сприяють створенню позитивного образу місця проведення та активізують його промоцію. Кожен рік фіксується інкрементальний ріст кількості відвідувачів подій, що зумовлює важливість розбудови сучасної інфраструктури, вивчення туристичного ринку і факторів, що його формують, а також підготовки фахівців для ефективного забезпечення потреб гостей заходів. Крім того, важливо зосередити увагу на залученні коштів для розробки, просування та подальшого розвитку цієї форми туристичного продукту, що особливо актуально в контексті відновлення економіки України після війни.

Мета роботи полягає у дослідженні та аналізі потенційних перспектив післявоєнного розвитку подієвого туризму в Львівській області. Робота спрямована на вивчення чинників, що впливають на розвиток подієвого туризму в регіоні та його стимулювання у післявоєнний період.

Досягнення та реалізація поставленої у роботі мети потребує вирішення таких завдань:

- вивчити сутнісні характеристики, різновиди та суспільне значення подієвого туризму;
- дослідити розвиток подієвого туризму в Україні;
- проаналізувати ресурсний потенціал для розвитку подієвого туризму у Львівській області.
- ідентифікувати основні дестинації подієвого туризму у Львівській області.
- визначити проблеми та перспективи розвитку подієвого туризму у

Львівській області.

– розробити програму івент-туру у Львівській області, який сприятиме зростанню туристичної активності в досліджуваному регіоні.

Об’єктом дослідження кваліфікаційної роботи є процеси розвитку подієвого туризму, а предметом – чинники та перспективи розвитку подієвого туризму у Львівській області.

У роботі використано такі наукові методи дослідження: морфологічного аналізу, критичного аналізу, табличний, описовий, порівняння та узагальнення.

Інформаційну базу кваліфікаційної роботи склали закони України, інформація Державної служби статистики України та Львівської ОВА, наукові статті, монографії, а також тематичні матеріали мережі Інтернет.

Основні положення та результати кваліфікаційної роботи представлені на кафедральному круглому столі студентів та аспірантів «Туризм і молодь – 2023» (м. Полтава, 15 березня 2023 р.), який проводився у Полтавському університеті економіки і торгівлі. Опубліковані тези на тему: «Ресурсний потенціал подієвого туризму у Львівській області».

Галуззю застосування результатів дослідження є практична діяльність підприємств туристичної сфери можуть бути використані для підвищення туристичної привабливості регіону, сприяння розвитку подієвого туризму та росту туристичних потоків.

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та пропозицій і списку використаних джерел. Виконана на 63 сторінках машинописного тесту (без урахування списку використаних джерел).

РОЗДІЛ 1. ПЕРЕДУМОВИ ТА ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ПОДІЄВОГО ТУРИЗМУ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

1.1 Сутнісні характеристики, різновиди та суспільне значення подієвого туризму

Туризм – одна з найбільш стабільних галузей, що динамічно розвиваються. Поступово збільшується частка туристів, які віддають перевагу відвідуванню різних культурних, спортивних, ділових, політичних та інших заходів [9; 29].

Подієвий туризм – вид туризму, пов'язаний з відвідуванням події туристами та екскурсантами у місці його проведення, відмінного від місця їх постійного проживання, у певний час, що відповідає термінам проведення події. Подієвий туризм включає наступні компоненти: подія (івент) як основа, інфраструктура, реклама та просування, інформаційний туристський центр, визначні пам'ятки, супутні розваги та доступність, які, у свою чергу, перебувають у постійній взаємодії з факторами довкілля. Найважливішим мотивуючим фактором є саме івент (це запланований соціально-громадський захід, який відбувається у певний час і з певною метою), тому що він і визначає маркетингові плани та роботу всіх інших компонентів подієвого туризму [58]. Події можуть бути компонентом таких напрямів туризму: пригодницький; екологічний; гастрономічний; релігійний; спортивний; етнографічний [58].

Подієвий туризм – це можливість не лише відпочити та відвідати пам'ятки, але й взяти участь у різноманітних заходах міста чи області. Це один з найбільш швидко розвиваючих і перспективних видів туризму, він не вичерпний за своїм змістом [58]. У працях вітчизняних вчених тлумачення цього терміну простежуються у М. Крачила, де він ототожнює подієвий туризм з культурно-розважальним та в якому виділяє розважальні подорожі з метою відвідування фестивалів та спортивних змагань [20]. І. Школа [25] також

виділяє пізнавальні тури, метою яких є відвідування святкових імпрез, концертів, виставок тощо. Фестивально-видовищний та спортивно-видовищний як підвиди культурно-розважального туризму пропонує виділяти в своїх працях О.О Бейдик [7]. Водночас О. Топчієв [52] пропонує класифікувати рекреаційну діяльність за мотивацією відповідних потреб, виділяючи розважальні потреби (фестивалі, карнавали та національні свята тощо).

Подієвий туризм виконує наступні функції:

- залучення туристів до регіону (особливо в «низькі» сезони);
- просвітницька та культурно-пізнавальна складова туристських івентів;
- відновлення, збереження та примноження туристських ресурсів регіону;
- позиціонування регіону на вітчизняних та закордонних туристських ринках;
- прискорення відродження населених пунктів;
- розвиток туристської інфраструктури;
- створення сприятливого іміджу регіону;
- створення сприятливого «інвестиційного клімату»;
- створення позитивного соціального ефекту [5].

З метою дослідження особливостей подієвого туризму і більш детального обґрунтування його сутності, визначимо основні ознаки, які притаманні цьому виду туризму. Подієвий туризм має свої особливості, які відрізняють його від інших видів туризму (таблиця 1.1.1).

Таким чином, як свідчать дані таблиці 1.1.1 подієвому туризму притаманні особливі ознаки, а саме:

- чітка періодичність проведення заходу та регламентованість;
- стаціонарність проведення івентів у певній дестинації;
- використання підходів проектного менеджменту для організації та просування івенту на туристському ринку;
- диверсифікація джерел фінансування;
- залежність відвідування івенту туристом від моди, статусу, престижу, суспільної думки;

- залежність від проінформованості потенційних відвідувачів щодо проведення заходу;
- масовість відвідування;
- довготривалість інформаційного ефекту та стимулювання розвитку різних секторів туріндустрії.

Таблиця 1.1.1

Порівняльна характеристика
подієвого туризму з іншими видами туризму [24]

Ознаки порівняння	Подієвий туризм	Інші види туризму
Періодичність проведення	Чітко регламентована	Не встановлюється
Характер проведення	Приурочений певній події чи заходу	Носить постійний або сезонний характер
Організаційне забезпечення	На засадах проектного менеджменту	На засадах операційного менеджменту
Мета	Комерційна або соціальна	Переважно комерційна
Джерела фінансування	За рахунок туристичних фірм, бюджетних коштів, інвесторів, спонсорів	Переважно за кошти туристичних фірм
Вплив на індустрію дозвілля	Доповнює і стимулює розвиток	Є їх основною
Охоплення відвідувачів	Характеризується масовістю	Переважно невеликі групи людей
За засобом розміщення	Переважно стаціонарний	Стаціонарний і пересувний
Умови ефективності	Залежить від проінформованості населення, реклами події та піар-акцій навколо неї	Залежить від конкурентоспроможності турпослуг
Мотивація	Суспільні уподобання, пізнавальна цінність, статус, мода, престиж, значущість події	Фізіологічні та духовні потреби туриста
Додаткові вигоди	«Синергетичний» ефект впливу на розвиток різних секторів економіки та туристичної індустрії території – місця проведення заходів	Формування туристичних потоків, зростання кількості робочих місць, наповнення бюджетів тощо
Залежність від суспільних уподобань	У повній мірі	Часткова
Залежність від сезону	Часткова	У повній мірі
Інформаційний ефект	Довготривалий	Тимчасовий

Безумовними перевагами подієвого туризму є:

- відсутність сезонності у проведенні івентів;

- масовість відвідування заходів туристами із неперевершеними для них враженнями, видовищністю та інтерактивністю;
- інноваційність турпродукту, з охопленням різноманітної тематики заходів;
- регулярність проведення івентів та стимулювання повторного відвідування, що дає можливість для подальшого прогнозування розвитку дестинацій [43].

У сучасному світі сформувалася ціла індустрія щодо організації подій, яка поділяється за характером події та кінцевою метою. Значення подієвого туризму зводиться до відвідин подій, які відбуваються в інших країнах, тобто основна ціль подорожі присвячена події, в якій турист братиме пасивну та активну участь. Під подією слід розуміти сукупність явищ, що виділяються своєю неоднозначністю, значимістю для даного суспільства чи людства в цілому, для малих груп або індивідумів. Вона може мати вид разового неповторного явища або періодичного, який спостерігається щорічно або в певні періоди часу. Туристичний бізнес завжди активно використовує події для формування туристичного продукту і залучення туристів саме на подію. Якщо в житті туристичного об'єкта немає події сформованої історично як традиції, її придумують навмисно. Унікальні тури, які поєднують традиційний відпочинок та участь у найбільш видовищних заходах, поступово завоюють все більшу популярність. Подієвий туризм — це постійна атмосфера свята, індивідуальні умови відпочинку й незабутні враження. Головна особливість подієвого туризму – безліч яскравих неповторних моментів. Також під подієвим туризмом розуміється туристська діяльність, пов'язана з різноманітними значущими суспільними подіями чи рідкісними природними явищами, що приваблюють своєю унікальністю, екзотичністю, неповторністю туристів з усього світу. Подія є важливим мотиватором в туризмі. Подієвий туризм спирається на залучення великої кількості туристів на який-небудь захід, цікавий для туристів.

Подієвий туризм включає в себе ряд заходів культурного, спортивного,

етнографічного та виставкового видів туризму. Виставки техніки, спортивні заходи, концерти відомих виконавців, шоу і мюзикли, фестивалі і ярмарки – все це є центром і основою подієвого туризму. Головна особливість подієвого туризму – безліч яскравих неповторних моментів. Подія, як туристичний ресурс, має яскраво виражений мультиплікаційний ефект – вона “змушує” розвиватися різні сектори туристичної індустрії для ефективнішого використання власного потенціалу. У випадках, коли йдеться про масштабну подію, вона стимулює розвиток інфраструктури регіону та надходження прибутку від туризму, тож регіон отримує вигоди завдяки певній події [2].

Виникнення і розвиток різновидів подієвого туризму проходило в різний період часу. Міські свята Середньовіччя, з їх яскравими видовищами, розвагами та маскарадами, сходили ще до язичницьких культів і обрядів. Чудові спектаклі, що влаштовувалися бродячими театрами, причому абсолютно безкоштовно, фарси, комедії і водевілі, жартівливі хоругви, з якими ряджені виходили на вулицю, приваблювали погляди приїжджих. Олімпійські ігри у Греції, гладіаторські бої у Римській імперії, рицарські турніри у Середньовічній Європі. Слід відзначити, що розвитку певним видам сучасного подієвого туризму сприяли масові гуляння, які влаштовувалися в честь зустрічі воїнів переможців.

Подієвий туризм часто передбачає певну пізнавальну складову, долучення туристів до місцевої культури. Часто подієвий туризм називають фестивальним або тематичним, віднедавна його популяризували як івент-туризм (від англ. «event» – подія) [11]. В Україні івент-індустрія бере початок з 90-х років XX століття. Історично склалося так, що в самостійну сферу івент-туризм виділився лише за останні двадцять років. Цей підйом викликаний відповідністю потребам людей, які у всі часи хотіли отримати нові враження, стати частиною подій, впливати на їх хід і отримати радісне відчуття причетності до чогось більшого.

Сьогодні цей досвід мусить бути не тільки цікавим, незабутнім і унікальним, а й має особливості аудиторії. Івент активно включається в

ланцюжок відносин «споживач – бренд» за допомогою соціального маркетингу. Характерна особливість цього напряму маркетингу в тому, що бренд, пов'язаний з соціальним явищем, є значущим для цільової аудиторії. Наступна тенденція, яка сформувала сьогоднішній портрет event-маркетингу – це установка на інтерактивну взаємодію зі споживачем. Практики event-індустрії стверджують, що «гостям не має відводитися роль пасивних глядачів, навпаки, вони мають мати можливість активно впливати на все, що відбувається: організатори мусять надати відвідувачам безпосередній, на рівні чуттєвого сприйняття, досвід» [11].

Подієві ресурси належать до динамічних чинників формування туристичних потоків, оскільки включають мотиваційні передумови подорожі до місця, де відбувається подія чи явище. Спортивні змагання, культурно-мистецькі заходи, політичні акції, унікальні природні явища – далеко не повний перелік подій, які спонукають людину до мандрівки. Подієві ресурси охоплюють найбільш суттєві прояви сучасного суспільного буття із його модою на глобалізацію, екологію, активний і здоровий спосіб життя, переконаннями й уявленнями про стиль і стереотип поведінки людини у соціумі, включають його пропаганду та механізми реалізації. Необхідно зазначити, що дана теза найбільшою мірою стосується частини світової спільноти, яку прийнято називати Західним світом.

Даний вид ресурсів не підлягає традиційному кількісному виміру. Можна говорити лише про міру впливу подієвих ресурсів на створення туристичної інфраструктури, формування туристичних потоків, яка у нинішньому світі, насамперед, залежить від реклами події та піар акцій навколо неї. Це вказує на те, що “подія”, яка використовується у туризмі величезною мірою залежить від суспільних вподобань, від моди й уяви про престижність заходу. Велике значення має постійність і періодичність проведення заходів.

Подієвий туризм має велике економічне значення. Проведення певних заходів спонукає усіх суб'єктів туристичної індустрії до активізації своєї діяльності. У цей період розвивається найбільш динамічний і активний елемент

продуктивних сил міста (регіону чи країни) і це дає поштовх підвищенню ресурсного потенціалу даної території [15].

Велике значення має постійність і періодичність проведення заходів. Подієвий туризм має велике економічне значення:, що виявляється: у залученні туристів (особливо в низький сезон); прискоренні відродження міст, збільшенні туристської місткості дестинації та розвитку інфраструктури туризму; формуванні сприятливого іміджу дестинації і внесенні вкладу в розвиток території як сприятливого місця для проживання роботи та інвестування.

Подієвий туризм за значенням може ототожнюватися із «фестивальним туризмом», оскільки саме слово «фестиваль» походить від французького слова *festival*, що означає «святковий», а події в даному контексті переважно мають на увазі саме святкові. За визначенням фестиваль – це масове святкування, музичні виступи, показ досягнень естрадного, кіно- та циркового мистецтва , що є компонентою подієвого туризму [51]. На рисунку 1.1.1 відображено місце фестивального туризму у структурі туристичної діяльності та його зв'язки з культурно-розважальним, релігійним, пізнавальним, спортивним, та шоп-туризмом.

Рис. 1.1.1 Місце фестивального туризму в структурі туристичної діяльності [51]

Дослідники фестивального туризму пропонують розрізняти наступні типи фестивального туризму, що відображені на рисунку рис. 1.1.2

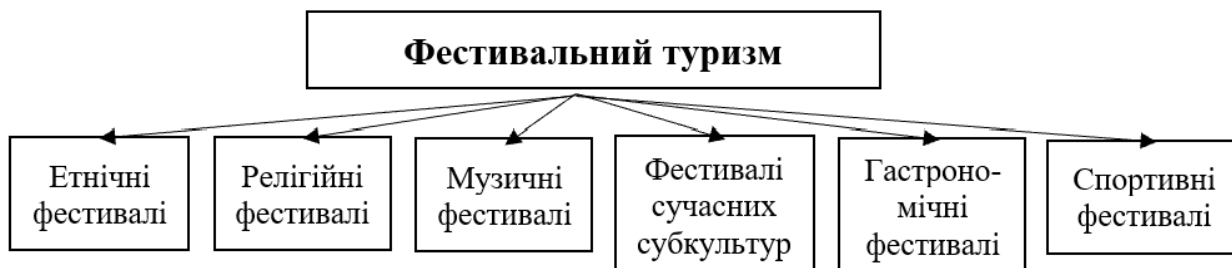

Рис. 1.1.2 Типи фестивального туризму [51]

До етнічних фестивалів належать:

- різноманітні свята, пов'язані з язичницькими віруваннями (Африканські фестивалі, Івана Купала, Маланка);
- святкування християнських обрядів та свят (Вертеп, Масляна);
- свята, які були започатковані ще в Дохристиянські часи, але під впливом релігії дещо видозмінилися, набувши статусу християнських (Венеціанський карнавал);
- святкування Нового року у різних народів;
- сучасні «збірні» етнічні фестивалі («Фольклорум» Німеччина).

До релігійних фестивалів належать:

- фестивалі, пов'язані зі світовими релігіями (Християнство, Буддизм, Іслам);
- фестивалі, пов'язані з національними релігіями (Іудаїзм, Зороастризм, Індуїзм);
- фестивалі, пов'язані з місцевими віруваннями (тотеїзм, фетишизм, магія, віра в духів предків і т.д.).

До музичних фестивалів належать:

- фестивалі (концерти) етнічної музики;
- фестивалі (концерти) класичної музики;
- фестивалі (концерти) сучасної музики [1; 51].

До фестивалів сучасних субкультур належать:

- фестивалі та паради представників нетрадиційної сексуальної орієнтації;
- кінофестивалі;
- фестивалі (покази) сучасної моди.

До гастрономічних фестивалів належать:

- фестивалі, пов'язані певною національною стравою;
- фестивалі, присвячені певному напою.

До спортивних фестивалів належать:

- фестивалі, пов'язані зі святкуванням спортивних подій;
- проведення різноманітних чемпіонатів.

Спроба типізації та класифікації фестивального туризму дає можливість перспективних досліджень у цій галузі. Такий підхід до поняття «фестивальний туризм» дозволяє розширити систему видів туризму, розробити концепцію подальшого розвитку туризму та місця фестивалів в економіці регіонів, де вони проводяться. Водночас такий вид туризму має перспективи розвитку лише у разі, коли населення дестинації, де проводяться фестивальні події зацікавлене в їх регулярному проведенні [53].

Отже, розваги - це головний компонент подієвого туризму, мотив туризму і без них не обходиться практично жодна подія. Зазвичай, люди відправляються в подорож за новими незабутніми враженнями, позитивними емоціями і гострими відчуттями.

1.2 Розвиток подієвого туризму в Україні

В Україні, за даними Всесвітньої туристичної організації (UNWTO), спостерігається помітне зростання популярності подієвого туризму і загальний розвиток туристичної інфраструктури, що пов'язана з цією галуззю [16]. Цей напрям є відносно новим і досить перспективним для України, що було

підтверджено на форумі, «EIF», який проходив у лютому 2021 року у Львові [3]. Це був уже Міжнародний форум івент індустрії. Головна думка, яка прозвучала на форумі, полягала в тому, що жодна територія не буде привабливою для відвідування туристів і інвесторів без будь-яких подій, що зроблять її пізнаваною. Оскільки масштабні міжнародні події формують імідж території, сприяють значному збільшенню пізнаваності, формують її бренд, підвищують туристичну привабливість. Згідно з оцінками міжнародних експертів, за останні 10 років одним з видів туризму, що найбільш динамічно розвивається і залучає все більшу кількість людей є саме подієвий туризм, саме тому, що світовий оборот його виріс з десятків до сотень мільярдів доларів [4; 16].

За останні роки свого розвитку подієвий туризм залучив величезну кількість людей, через те, що такі тури надають унікальну можливість познайомитися з культурою тієї чи іншої території, подивитися на відомі туристичні дестинації з іншого боку. Адже останні дослідження показують, що банального знайомства з країною або певної території вже не достатньо для сучасних, активних туристів, вони хочуть отримати більше задоволення від своєї подорожі і навіть стати безпосереднім учасником заходу. Сьогодні серед найпопулярніших подієвих заходів можна виокремити поїздки на карнавали, музичні фестивалі, національні свята, спортивні події, модні покази, гастрономічні тури, відвідування виставок, ярмарків, концерти зірок естради, сафарі, відвідування унікальних природних місць, заходи різних субкультур та багато іншого. Серед найбільш яскравих і масштабних заходів світового значення, які щороку приймають кілька сотень тисяч чоловік можна назвати: Канський кінофестиваль, за два тижні місто додатково отримує більше 800 млн. євро в свою економіку, на кінофестивалі заробляють не тільки організації, але і всі навколо – містяни і «тямуці» торговці емоціями [17].

Отже, можемо зробити висновки, що заходи подієвого спрямування мають велике економічне значення як для регіону, так і для країни в цілому, тому що в період їх проведення активізується діяльність всіх об'єктів

туристичної індустрії. Зарубіжний досвід організації та розвитку подієвого туризму цілком різноманітний. Лідерами подієвого туризму попри поширення COVID-19, залишаються США, Італія, Франція, Південна Корея, Великобританія. Проте, на сьогоднішній день деякі експерти вважають, що перше місце за рівнем і якістю розвитку подієвого туризму займає саме Австралія, де існує чітка система стратегічного планування подієвих заходів, здатних максимально винести вигоду від туризму для цього регіону [12].

Серед міст України, які активно розвивають подієвий туризм, окрім Києва, Львова, Одеси, можна також назвати Рівне, Івано-Франківськ, Чернівці та ще цілий ряд інших міст. За різноманітністю український ринок подієвого туризму ні в чому не поступається закордонному. Але за обсягами фінансування, масштабами та рівнем підготовки суттєво програє. До чинників, які перешкоджають подальшому розвитку подієвого туризму на території України і формуванню конкурентоспроможного національного турпродукту відносяться, традиційно: недостатньо розвинена туристська інфраструктура в окремих областях України; недостатній вплив та розуміння влади щодо організації подієвого туризму; низька соціальна активність місцевого населення; низька ефективність обраних форм і методів просування подієвого туризму на ринок туризму.

Найбільш відомими подіями, що проводяться на території України можна визнати, окрім Чемпіонату Європи з футболу – 2012, «Євробачення2005», «Євробачення-2017», Одеський міжнародний кінофестиваль, Київський міжнародний кінофестиваль «Молодість», Міжнародний авіакосмічний салон «АВІАСВІТ-XXI», «Гуморину», «Західфест», «Гоголь Fest» [54], та багато інших. Інші події, досить численні, деякі з них відомі лише серед українців і поки що не мають міжнародного визнання. В'їзний турпотік до України в 2021 році склав понад 4 млн. туристів. Цей показник вищий, ніж у попередній рік, проте в 3,5 рази нижчий, ніж був до пандемії (2019 р. – 13,6 млн. осіб) [18]. Необхідно зазначити, що в Україні окремо по подієвому туризму статистика не ведеться [42].

Україна намагається приділяти значну увагу подієвому туризму, але є деякі відмінні риси щодо його розвитку у країні та країнах зарубіжжя. Так, в Україні немає подій світового масштабу, а частка event-туризму навіть у доковідний період в структурі внутрішнього турпотoku становила лише 5,12% [42].

Варто зауважити, що українські туристи швидше назвуть популярні та відомі події за кордоном, ніж в Україні. А іноземні туристи, якщо і стають учасниками українських подій, то ці події в 90% випадків не є метою їх візиту, а швидше додатковим компонентом екскурсійного або ділового відвідування України. Добре розвиненим сегментом подієвого туризму сьогодні можна визнати діловий туризм з метою відвідування виставок та інших заходів – конференцій, конгресів, семінарів, особливо в період пандемії, коли це можна здійснити онлайн, або в змішаному режимі. Одним з найпопулярніших видів ділового туризму в Україні на сьогодні є виставковий туризм. Усього в Україні проводиться близько 10 щорічних туристичних виставкових заходів. Крім того, попит на цей вид туризму з кожним днем зростає [56].

Ми погоджуємося з думкою низки дослідників щодо того, що останнім часом у культурному, діловому та спортивному житті регіонів нашої країни намітилися суттєві зрушення та пожвавлення, навіть це було помітно в умовах пандемії. У багатьох регіонах проводяться різні фестивалі, ярмарки, які організовуються на основі народних традицій, свят, важливих для регіону історичних подій. Кожний регіон намагається залучити туристів, а цікаві події є для них об'єктами тяжіння. На сьогоднішній день, як ніколи, актуально є питання про подальший розвиток внутрішнього та в'їзного туризму. Особлива увага має приділятися просуванню туристського продукту на внутрішньому та міжнародних ринках.

Події є найважливішим чинником, що змушує туристів відвідувати ті чи інші регіони України. Таким чином, головною особливістю розвитку сучасного подієвого туризму є потреба у створенні індивідуалізованого туристського продукту, який би відповідав усім вимогам туристів та міг би бути гнучким і

швидко трансформованим з урахуванням впливу політичних, економічних, соціальних, медичних та інших факторів світового розвитку.

Подієвий туризм в Україні бере свій початок з початку 2000-х, що є суттєвим запізненням у порівнянні зі світовим туристичним ринком. Саме тоді туристичні агенції почали створювати і пропонувати івент-пропозиції на туристичному ринку. Як показує практика івент туризм має великий попит та конкурентний ринок, але в силу того що потребує детального планування доволі затратним.

Організація подієвого туру вимагає від туристичної фірми:

- знання про туристичні можливості відповідного регіону, про заклади проживання та харчування;
- досвід роботи у даному регіоні;
- зв'язки з провідними профілюючими організаціями у відповідній сфері.

За останні 15 років українські туристичні підприємства запозичили створені за кордоном концепції організації івент-туризму та успішно втілили їх в життя. Таким запозиченням стали концерти, фестивалі, ярмарки а також величезна кількість спортивних подій.

Важливим інструментом забезпечення розвитку як івент так і будь-якого іншого виду туризму є місцеве та державне регулювання. Державне регулювання може впливати як на піднесення так і на занепад всієї галузі, а всі дозволи на проведення певного івенту надають органи місцевого самоврядування. Так через раптову пандемію 2020 року в Україні було створено велику кількість обмежень які стали впливати не тільки на життя громадян, але і на бізнес всередині країни та за її межами. Особливим чином ці обмеження вплинули на туристичну галузь, адже основний потік туристів, який відпочивав зазвичай за кордоном тепер вимушений був реалізовувати цю потребу в зачиненій від всіх державі [50].

Задля того, щоб уникнути величезних збитків туристичні агенції почали шукати нові шляхи для отримання заробітку і таким став саме івент-туризм. Так в Україні було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких

законодавчих актів України, щодо державної підтримки сфери культури, креативних індустрій, туризму, малого та середнього бізнесу у зв'язку з дією обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 16.06.2020 р. №692-IX [20]. Ним передбачало надання на безоплатній основі фінансових ресурсів юридичним особам усіх форм власності сфери культури, культурно-пізнавального внутрішнього туризму та тим особам, основний вид діяльності яких відноситься до видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій, з метою забезпечення їх стабільної діяльності та розвитку в умовах дії обмежувальних заходів.

Важливим чинником розвитку подієвого туризму в регіоні є наявність та стан інфраструктури. У процесі формування подієвого туру враховується не лише наявність, а й розташування готелю, його архітектура, інтер'єр номерів, наявність ресторанів та інших закладів харчування, магазинів, пам'яток, можливості транспортного обслуговування, підвезення до місця події, послуги гіда, перекладача, тощо. Від даних умов залежить вартість туру. Не менш важливим елементом діяльності туркомпанії є фінансове забезпечення [21]. Адже, турфірма за власні кошти бронює квитки на заходи, місця у готелях. Це формує ризик у діяльності туркомпанії, що є також однією із специфічних особливостей подієвого туризму. Варто наголосити, що цільовою аудиторією подієвого туризму - це забезпечені туристи з доходом вище середнього, а також організовані групи з 5 і більше осіб.

Важливою передумовою організації подієвого туру є своєчасне інформування та рекламування події, загальнодоступність до інформації про неї та організація її систематичного проведення. Це дає можливість туристичним фірмам планувати подієву поїздку заздалегідь. Хочеться підкреслити те, що геополітичне розташування України сприяє піднесенню, цього виду туризму, етнічний склад населення, багатство народної культури, обрядовості, особливості традицій і обрядовості.

Сьогодні в Україні не існує налагодженої системи планування, організації та координації подієвого туризму. Мабуть, це відбувається тому, що керівники

туристичної галузі ще не усвідомили перспективність та корисність цього напрямку для нашої країни, отож не приділяють йому достатньо уваги. В Україні така сфера, як івент-менеджмент, знаходиться тільки на початковому етапі розвитку. Спираючись на досвід інших країн, які активно пропагують подієвий туризм, можна стверджувати, що зазначений вид туризму є своєрідною панацеєю для нашої країни. Доведено, що за правильного професіонального підходу до розвитку івент-туризму можна здійснювати такі заходи в будь-якому куточку нашої країни. Питання полягає лише в тому, щоб правильно визначити привабливі історичні події, які даватимуть змогу розгорнути спектр заходів та залучити зацікавлених осіб. Зазвичай, було б доречно координувати проведення таких фестивалів, аби тематично та хронологічно вони відрізнялися між собою. За цілеспрямованої політики держави в цьому плані з часом можна нейтралізувати більшість слабких сторін туристичного потенціалу тієї чи іншої території [51].

Активне розповсюдження івент-туризму зумовило появу професій, пов'язаних з цим напрямом: «менеджер фестивалю», «дизайнер виставок та експозицій», «управління та контроль подій» тощо, які почали стимулювати розвиток та спеціалізацію навчальних закладів з підготовки висококваліфікованих кадрів по всьому світі. На даний момент івент-туризм є перспективним видом туризму на міжнародному рівні, який сприяє залученню споживачів туристичних послуг незалежно від сезону. На жаль, цьому виду туризму в Україні не приділяється належна увага, і ми не використовуємо всі потенціальні ресурси для економічного розвитку пріоритетних регіонів. Усі заходи позиціонуються лише як культурна, спортивна чи розважальна подія та не асоціюються з базою для івентивного туризму [28].

Подія, як туристичний ресурс, має яскраво виражений мультиплікаційний ефект – вона «змушує» розвиватися різні сектори туристичної індустрії для ефективнішого використання власного потенціалу. У випадках, коли йдеться про масштабну подію, вона стимулює розвиток інфраструктури регіону та надходження прибутку від туризму, тож регіон отримує вигоди завдяки певній

події. Виразним прикладом цього є проведення в Україні фінальної частини Чемпіонату Європи з футболу у 2012 році, Євробачення у 2005 та 2017 роках.

Розвиток івентивного туризму здатний принести соціально-економічну користь усім його суб'єктам (рис. 1.2.1).

Рис. 1.2.1 Соціально-економічні ефекти від розвитку івент-туризму [49]

Організовану подію можна розглядати як штучний інформаційний потік, який спрямований на споживача з певною метою. Організація івенту – це спосіб подачі інформації від однієї групи до іншої.

Отже, подієвий туризм сприяє підсиленню інформаційної функції [57]. Вона полягає у створенні специфічного інформаційного подразника з метою викликати певні емоційні реакції у споживача туристичної послуги.

Таким чином, реалізація туристичного продукту в межах подієвого туризму має більш сильний психологічний вплив з боку емоційного закріплення позитивного чи негативного досвіду порівняно з іншими видами туризму.

Проведений аналіз дозволяє виділити специфічні показники, що характеризують подієвий туризм (рис. 1.2.2).

Показник	Характеристика
Комплексність формування ринкових сегментів	споживачами послуг подієвого туризму є: - туристи, що прибули на подію; - мешканці території проведення заходу
Інтегрованість функцій туризму	підсилення функцій інших видів туризму через подію
Пролонгованість у часі	вплив організованого заходу сприяє закріпленню психологічного стану, що, у свою чергу, викликає потребу у відтворенні певного комплексу емоцій
Латентність	використання події як інформаційного подразника з метою формування потреби в потенційного споживача послуг подієвого туризму (марафони, флешмоби)

Рис. 1.2.2 Специфічні характеристики подієвого туризму [49]

Таким чином, івент-туризм поступово набуває все більшої вагомості у структурі вітчизняної туристичної галузі. Він здатний стати стимулятором зростання туристичної активності в країні та залученню іноземних туристів.

1.3 Ресурсний потенціал для розвитку подієвого туризму у Львівській області

Розвиток івент-туризму в регіоні визначається впливом тих чинників, які зумовлюють розвиток туризму загалом, але з урахуванням його особливостей їх дія буде мати вибірковий характер. На рисунку 1 3 1 відображені ті чинники, які мають суттєвий вплив на розвиток івент-туризму.

Важливо зазначити, що урахування чинників розвитку івент-туризму в регіоні є важливою умовою формування та реалізації регіональної політики туристичної політики. Урахування цих чинників дає змогу спиратися на наукові обґрунтування під час формування та реалізації регіональної політики, аналізувати рівень та характер впливу того чи іншого чинника на розвиток івент-туризму в регіоні та розробити заходи щодо використання стимулюючих та обмеження дії стримуючих чинників такого розвитку. Основними

проблемами неефективної політики розвитку івент-туризму у більшості регіонів України є низький рівень сформованості передумов для розвитку івент-туризму, недостатність івент-турпродуктів, спроможних зацікавити іноземних туристів, а також низький рівень ефективності їх формування і просування

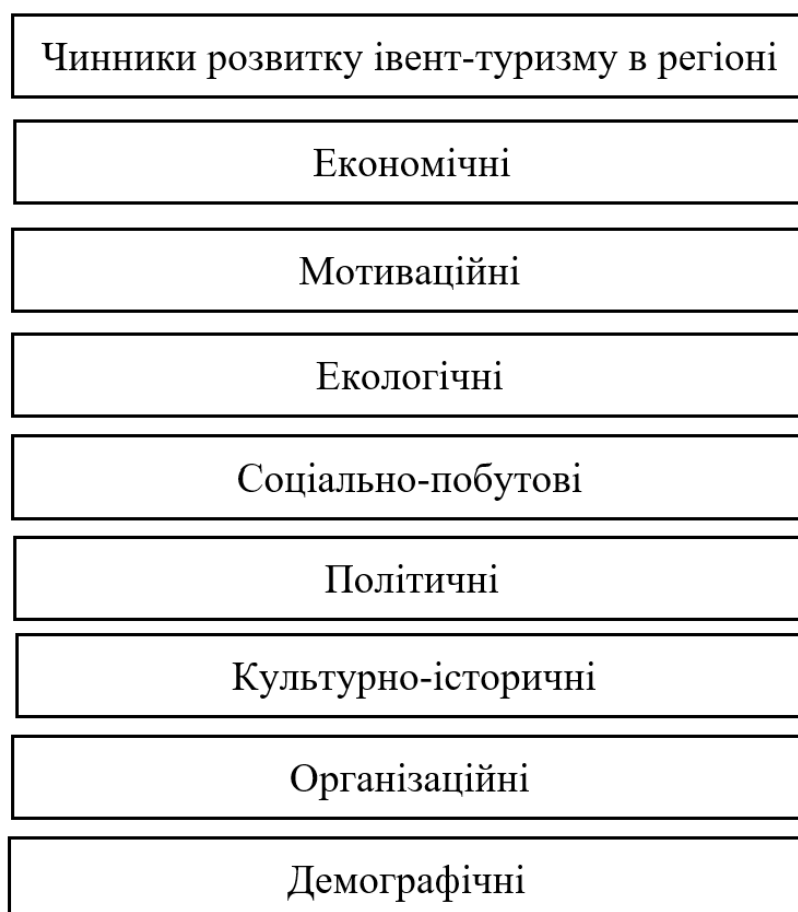

Рис. 1.3.1 Чинники розвитку івент-туризму в регіоні [19]

Завдяки геополітичному розташуванню, етнічному складу населення, багатству культури і самобутності народів, особливостям обрядів і традицій Україна має значний потенціал для організації і розвитку ринку подієвого туризму [19].

Львівська область – одна з найбільш економічно розвинених областей України, яка має низку конкурентних переваг: освічений і креативний людський капітал, традиції ефективного господарювання та використання економічний потенціал, багаті природні та рекреаційні ресурси, наближеність до кордонів ЄС. Раціональне використання усіх цих переваг є запорукою

прискореного розвитку економіки області і гарантією стабільного покращення якості життя мешканців у майбутньому.

Львівська область розташована на заході України, що граничить із Польщею на заході, з областями Волинською, Рівненською, Тернопільською та Закарпатською відповідно на півночі, сході та півдні. Область має зручний доступ до Європейського Союзу через польський кордон, що створює значні можливості для міжнародного туризму та торгівлі.

До сильних сторін та переваг Львівської області відносять:

1. Багата історія та культура: Львівська область є одним з найбільш історично багатих та культурно різноманітних регіонів України. Львів, який є столицею області, відомий своєю красивою архітектурою, історичними місцями та численними культурними подіями.

2. Географічне положення: Зручне географічне положення робить Львівську область доступною для відвідувачів з усієї України та з-за кордону. Це також сприяє розвитку торгівлі та бізнесу.

3. Природні ресурси: Область має великий природний потенціал, включаючи Карпатські гори, ліси, ріки та озера. Ці місця можуть слугувати основою для розвитку еко-туризму та активного відпочинку.

4. Розвинута інфраструктура: Львів та Львівська область мають добре розвинуту інфраструктуру, включаючи транспорт, готелі, ресторани, туристичні агентства тощо, що сприяє комфортному перебуванню туристів.

5. Сильна громадська активність: Львівська область відома своїм активним громадським життям та численними заходами, включаючи фестивалі, концерти, виставки та спортивні змагання, які щороку приваблюють велику кількість відвідувачів.

6. Кулінарна спадщина: Регіон має багатий кулінарний репертуар, що відрізняється від інших регіонів України. Це робить Львівську область привабливою для гастрономічного туризму.

7. Науково-освітній центр: Львів є важливим науково-освітнім центром України з численними вищими навчальними закладами та науково-

дослідницькими інститутами. Це сприяє привабливості міста для студентського туризму та наукових конференцій.

Львівський регіон, розташований на заході України, володіє величезною туристичною привабливістю, обумовленою його унікальними природними, культурними та історичними ресурсами.

1. Зі своєю багатою історією, неповторною архітектурою та динамічною культурною сценою, Львів є справжньою перлиною регіону. Його історичний центр внесений до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Місто відоме своїми пам'ятками архітектури, включаючи Львівську ратушу, Оперний театр, Потоцький палац та кафедральний собор Святого Юра. Львів також відомий як місто кави та шоколаду, з численними кафе та кондитерськими магазинами, які пропонують місцеві ласощі.

2. Львівська область межує з прекрасними Карпатськими горами, які є ідеальним місцем для любителів активного відпочинку. Зимом тут можна кататися на лижах або сноуборді, а влітку - прогулятися пішо або на велосипеді по мальовничих маршрутах.

3. Регіон має багатий культурний ландшафт з численними музеями, художніми галереями, театрами та музичними фестивалями, такими як Львівський міжнародний фестиваль класичної музики «Virtuosi», щорічний джазовий фестиваль «Alfa Jazz Fest» та багато інших.

4. Львівська область славиться своїми історичними замками та фортецями, такими як замок в Олеську, Золочівський замок, Свидацький замок та інші. Ці місця дають глибоке уявлення про історичне минуле регіону.

5. Регіон може похизуватися різноманітними природними резерватами, включаючи Національний природний парк «Сколівські Бескиди», ботанічний сад у Львові та багато інших.

Незалежно від інтересів туристів, Львівський регіон може запропонувати щось унікальне для кожного відвідувача, від захоплюючої історії та культури до приголомшливих природних красивих місць.

Таблиця 1.3.1 представляє дані про кількість туристів, обслугованих туроператорами та турагентами в Львівському регіоні. Вона демонструє динаміку туристичної активності в регіоні за період 2000-2020 роки, особливо в контексті глобальних подій, таких як пандемія COVID-19, яка суттєво вплинула на туризм у 2020 році. Через ці дані, ми можемо оцінити вплив цих обставин на туристичну галузь регіону.

Таблиця 1.3.1

Кількість туристів, обслугованих туроператорами та турагентами,
за видами туризму [13]

(осіб)

Роки	Кількість туристів, обслугованих туроператорами та турагентами, усього	У тому числі		
		в'їзні (іноземні) туристи	виїзні туристи	внутрішні туристи
2000	118811	23759	28547	66505
2001	110433	27690	25883	56860
2002	115060	31767	23911	59382
2003	142607	34591	26145	81871
2004	128563	32020	28616	67927
2005	90756	11233	35068	44455
2006	93553	8427	40717	44409
2007	117242	9478	58250	49514
2008	143610	14062	76851	52697
2009	109947	9306	59040	41601
2010	153939	9894	102340	41705
2011	128709	12955	81000	34754
2012	124013	19033	63706	41274
2013	188520	16162	131530	40828
2014	92128	2015	61465	28648
2015	112472	3057	60830	48585
2016	181827	8370	74877	98580
2017	175150	6042	82653	86455
2018	182255	7617	112757	61881
2019	249442	7929	159164	82349
2020	100824	357	76729	23738
Відхилення 2020/2019 р.: - абсолютне, (±)	-148618	-7572	-82435	-58611
- відносне, %	-59,6	-95,6	-51,6	-71,2

Як свідчать дані таблиці 1.3.1, кількість туристів, обслугованих туроператорами та турагентами в Львівському регіоні, зменшилася у 2020 році на 59,6% порівняно з рівнем 2019. Це значне зменшення, що свідчить про великий удар, який отримав туристичний сектор цього регіону. Важливо відмітити, що 2020 рік був маркований глобальною пандемією COVID-19, яка значно вплинула на туризм по всьому світу через обмеження переміщень, карантини та інші міри здоров'я та безпеки. Це значне зниження може вимагати спеціальних заходів для відновлення і підтримки туристичної галузі в Львівському регіоні, включаючи маркетингові кампанії, спеціальні події та партнерства, інвестиції в інфраструктуру та послуги та підтримку місцевих туроператорів та турагентів. Однак, природна та культурна привабливість Львівського регіону дозволяє очікувати, що він буде продовжувати приваблювати туристів, як тільки обмеження пов'язані з пандемією будуть зняті або пом'якшені.

Сучасні глобальні виклики та складнощі реформування національної економіки зумовлюють потребу пошуку нових можливостей для розвитку регіону. Часи сподівання винятково на зовнішні фінансові ресурси відходять в минуле, а визначального значення набуває ефективність використання власного соціально-економічного потенціалу, посилення згуртованості, як в межах регіону, так держави загалом.

Нове бачення вирішення проблем регіонального розвитку обумовлює необхідність посилення ролі органів місцевого самоврядування у власному стратегічному плануванні та розвитку серед стратегічних напрямів розвитку регіону є туризм та зокрема подієвий туризм.

Основні заходи, які спрямовані на розвиток івент-туризму Львова:

1. Участь у туристичних міжнародних заходах (виставках, конференціях, форумах, семінарах тощо) на цільових та перспективних ринках, організація їх проведення у м. Львові;

2. Організація, проведення і координація подій і презентацій міста в Україні і за кордоном, спрямованих на поширення знань про м. Львів, його історико-культурну спадщину, туристичний потенціал тощо;

3. Розробка та впровадження промоційних кампаній для ключових сегментів, просування Львова в каналах поширення інформації і продажів, які використовуються туристами - ЗМІ, авіакомпанії, туроператори, блогери, представництва України за кордоном, міжнародні організації, міста-партнери тощо;

4. Заходи з вирівнювання кривої туристичної сезонності ("Дні європейської спадщини у Львові" тощо);

5. Сприяння створенню і популяризації нових конкурентоспроможних туристичних продуктів, туристичних тем;

6. Підвищення привабливості громадського простору м. Львова для львів'ян та гостей міста, розведення туристичних потоків, розширення меж туристичного центру (район Підзамче, Високого Замку, вул. Лесі Українки, пл. Митної, пл. Старий Ринок тощо);

7. Підвищення рівня інформування мешканців та туристів про туристичні послуги і заходи через розміщення інформації у засобах масової інформації (друкованих виданнях, Інтернет-ресурсах, бортових журналах транспортних компаній, розсилка регулярних інформаційних бюлетенів тощо);

8. Сприяння проведенню конкурсу соціально-культурних проєктів громадських організацій у галузі туризму та підтримка інших ініціатив представників туристичного кластеру;

9. Сприяння обміну соціальною рекламою з іншими містами, населеними пунктами, регіонами в Україні та за кордоном [48].

Місто Львів має великі ресурси для розвитку подієвого туризму завдяки розвиненій інфраструктурі, вигідним географічним положенням та гарним сполученням з багатьма країнами світу. Також відомо, що місту Львову призначено статус культурної столиці України, тому доцільним є проведення основних культурних заходів, які становлять інтерес для туристів. На основі

експертних досліджень Державної служби туризму і курортів та «Ради з питань туризму і курортів» у 2009 р. Львову присвоєно статус культурної столиці України. Однією з підстав такого досягнення є проведення в місті понад 100 фестивалів щорічно [22].

Розглянемо головні свята міста та області. У Львові започатковано низку міських фестивалів (міських свят), різних за тематикою, що створюють імідж Львова як фестивального міста. Протягом року відбувається 9 міських свят:

- «Великдень у Львові» (в рамках свята з 2011 р. відбувається Фестиваль Писанок);
- Свято Батяра (проходить з 2008 р.);
- Фестиваль мистецтв «Літо на Ринку» (починає свою історію з 13 липня 2007 р.);
- Фольклорний фестиваль «Етновир» (проходить з 2008 р.);
- Свято кави «На каву до Львова» (відбувається з 2007 р. на початку осені);
- «Свято Шоколаду» (проходить з 2008 р. навесні);
- Львівський міський фестиваль пива (відбувається щорічно з 2008 р.);
- Свято сиру і вина (проводиться з 2010 р.);
- «Свято Пампуха» (відбувається на Різдво з 2008 р.).

Окрім цього, у Львові проходять й інші фестивалі різноманітної тематики. Особливу увагу варто приділити фестивалям театрального мистецтва. Фестиваль аматорського театрального мистецтва «Драбина» відбувається щорічно з 2004 р. Учасниками фестивалю є аматорські колективи з України та закордону [33].

Міжнародний театральний фестиваль «Золотий лев» є державним плановим фестивалем України, який відбувається кожні два роки у Львові на базі театру «Воскресіння». Заснований 1989 р., коли у Львові було проведено Всеукраїнський огляд недержавних театрів-студій. Традиційно фестиваль

розпочинається і завершується карнавалом, коли вулицями міста проходять всі його учасники [34].

Музичні фестивалі Львова представлені фестивалями сучасної музики («Контрасти»), органної («Діапазон»), давньої, єврейської («LvivKlezFest»), альтернативної («Руйнація»), джазовими («Флюгери Львова», «Jazz Bez»), рок-фестивалями («Stare Misto») та ін. Якщо у Львові фестивалі відбуваються цілорічно, то в області вони представлені в основному літніми фестивалями, що найбільше приваблюють молодь, хоча є й частка туристів середнього та старшого віку. Одним з найпопулярніших фестивалів, що з 2007 р. щорічно відбувається в с. Підкамінь, Бродівського р-ну є міжнародний ентофестиваль «Підкамінь». Цільовою аудиторією є молодь віком до 30 років, не вимоглива до комфорту [22].

Інше спрямування має міжнародний екологічний фестиваль «Верхобуж», що проходить з 2008 р. в с. Верхобуж біля витоку р. Західний Буг. Фестиваль популяризує природну пам'ятку, що довгий час була занедбана. Привабливим чинником слугує також знаходження неподалік пам'ятки архітектури – Золочівського замку [35].

Історичний фестиваль «Тустань!» відбувається в с. Урич, Сколівського району. Метою фестивалю є відновлення та популяризація української середньовічної культури загалом та наскельного міста-фортеці Тустань – унікальної пам'ятки історії, археології, архітектури та природи, яка не має аналогів у Європі – зокрема. В Сколівському районі проходить також фестиваль «Славське-Рок», родзинкою якого є мальовничі карпатські пейзажі, гірські річки. Фестиваль має музичну, спортивну, екологічну, мистецьку програми [36].

Музичний фестиваль «Захід» в 2009 р. відбувався на території давньоруського городища у Звенигороді, у 2010 р. – на території замку XVI ст. в Старому селі. Рішення провести фестиваль в замку було прийнято з метою розвитку та популяризації пам'яток архітектури. Натомість у Звенигороді у 2010 р. відбувся молодіжний музичний фестиваль «Наш Fest! Звенигород». У

2011 р. фестиваль «Захід» пройшов на базі Сонячна галявина у с. Родатичі за 30 км від Львова [34].

Фестиваль «Зашків» проводять в середині червня з 2006 р. на батьківщині полковника Євгена Коновальця. Фестиваль має на меті виховання української молоді у дусі національних традицій, духовності та патріотизму, формування свідомої громадянської позиції, створення умов для самореалізації молоді, заохочує до налагодження дружніх відносин між молодіжними лідерами з усіх областей України. У різні роки на святі збиралось від трьох до десяти тисяч осіб [55].

Міжнародний фестиваль мистецтв «Фортмісія» відбувається на території оборонних фортів Перемишля неподалік с. Поповичі Мостиського р-ну з 2009 р. Фестиваль має музичну, літературну, драматургічну, спортивну програми, а також ленд-арт проекти. Це один з небагатьох фестивалів, про який відомо на території інших країн, а саме у Польщі. Фестиваль «Фортмісія» був визнаний Association of European Border Region «Sail of Papenburg» кращим інноваційним євроінтеграційним проектом 2009 р. у Європі [37].

У с. Кульчиці Самбірського району на Львівщині відбувається фестиваль української слави «Кульчиці-фест». Концепція фестивалю включає промоцію регіону, розвиток туризму, відродження українського духу, популяризацію історичних особистостей Самбірщини (Юрія Кульчицького, Петра Конашевича-Сагайдачного) [44].

Молодіжний фестиваль туристичної пісні «Бабине літо» відбувається у с. Верещиця Яворівського району ще з 1999 р. Основною метою проведення фестивалю є підвищення престижу української туристичної пісні серед студентської молоді, сприяння зростанню авторитету та формуванню іміджу Яворівського НПП як центру туризму і відпочинку, популяризація екологічного туризму на природоохоронних територіях та примноження народних традицій серед молоді [27].

Турківське товариство «Бойківщина» у 1992 р. організувало Всесвітні Бойківські фестини, які проводяться через кожні п'ять років. Це величне

дійство, супроводжується неповторними сурмами трембіт та мелодіями троїстих музик. До гірського краю приїжджають туристи і гості не лише з усіх куточків України, а й з далекого та близького зарубіжжя: США, Канади, Великобританії, Польщі, Естонії, Білорусії, Казахстану, що мають родинне коріння у бойківському краї. Отже головною спільною рисою фестивалів Львівської області є те, що всі вони відбуваються влітку або на початку осені, що визначає специфіку їх проведення – це фестивалі просто неба.

Проаналізувавши фестивалі Львівської області можемо виділити такі їх риси:

- зростання кількості та масовий характер;
- орієнтація на молодь;
- звернення до культурних традицій, народних промислів, прив'язка до етнографічної спадщини регіону;
- розвиток гастрономічних фестивалів;
- різноманітність видів діяльності, що пропонується;
- приурочення фестивалів до святкових подій;
- українське, патріотичне спрямування;
- поява спеціалізованих фестивалів;
- стимулювання розвитку прилеглої інфраструктури.

Багато у Львові проводиться і мистецьких подій та акцій. Звання культурної столиці підтверджують численні художні та фотовиставки, спектаклі, презентації, концерти та свята. В останні роки у Львівській області поширюється інтерес до таких видів подій як різного роду виставки, ярмарки, конференції, семінари, форуми. За тематикою це можуть бути бізнесові, торгівельні чи освітні події. Одним із організаторів бізнес-подій у Львові є Клуб Ділових Людей – міжнародний бізнес-клуб, створений з метою налагодження ділових контактів, обміну досвідом та постійного підприємницького розвитку ділових людей. Протягом року в Клубі проводиться близько 120-140 бізнесових, навчальних та відпочинкових заходів,

працюють рекомендаційна система, електронна бібліотека, веб-семінари, міжнародні проекти тощо [30].

На Львівщині у м. Трускавець в жовтні традиційно проходить Міжнародний економічний форум (рік заснування – 2002 р.), що став потужною дискусійною платформою для лідерів східноєвропейських держав, політиків, економістів, фінансистів і бізнесменів. Традиційною вже стала туристична конференція «Перемагай з левом», що проходить у Львові щорічно восени з 2009 р. На конференції розглядаються актуальні шляхи розвитку туристичної сфери Львова а також інших європейських міст. Зокрема, в рамках конференції у 2010 р. відбувся вступ Львова до Міжнародної Асоціації «European Cities Marketing» [39].

Популярністю користуються змагання зі спідвею та мотокросу. У Львові спідвеєм займається спортивний клуб «СКА-Спідвей». На стадіоні СКА регулярно проводяться етапи Чемпіонатів Європи, Кубка середньоєвропейського мотоциклетного союзу, а також національні Чемпіонати України: командний, особистий, серед юніорів, серед пар та Кубок України. Міжнародний кубок з мотокросу «Sokilnyky EXTREME» проводиться в с. Сокільники Львівської області з 2007 р. [32]. Спортивні змагання посідають чільне місце серед інших подій Львова та області. В регіоні проходить низка змагань, що вже стали традиційними та залучають як учасників так і глядачів. Найбільш вагомою спортивною подією України загалом та Львова зокрема є Чемпіонат Європи з футболу «Євро-2012». Євро-2012 – перший реальний спільний проект України та Європи. Чемпіонат став значним кроком до інтеграції в європейські стандарти життя та підняв імідж України як туристичної країни. Організацією подій у Львові та області займається низка організацій. Одним із організаторів фестивалів та мистецьких виставок у Львівській області є мистецьке об'єднання «Дзига» – організація митців, громадських діячів, підприємців у формі об'єднання різноманітних культуротворчих проектів та об'єктів. Об'єднання долучилось до організації таких

фестивалів як «Підкамінь», «Флюгери Львова», «Jazz Bez», «Фортмісія», Тижня українського мистецтва [44].

Кінофестивалями у Львові займається в основному проект «Артхаус Львів», що є спільним проектом ГО Творча майстерня «Штука» (Львів) та компанії «Артхаус Трафік». Учасники проекту займаються організацією фестивальных показів, особливих прем'єр авторського кіно у кінозалах Львова, зустрічей з відомими режисерами, майстер класів [38].

Неприбуткова громадська організація «Форум видавців» створена 1995 р. з метою об'єднання зусиль усіх зацікавлених осіб для сприяння розвитку українського книговидавництва. Діяльність громадської організації «Форум видавців» полягає в реалізації програм, а також організації та проведенні виставок, фестивалів, презентацій, конференцій та інших заходів, спрямованих на підтримку та розвиток освіти і культури, в т.ч. читання, літератури, книговидавництва, бібліотечної сфери. Організатором міських свят Львова виступає компанія ДікАрт. Компанія заснована у 1998 р. і успішно працює на концертному та рекламному ринку України, вона є організатором найбільших концертних заходів Львова. Деякі фестивалі у Львові також проходять за сприяння міських культурних структур: Львівської обласної ради, Львівської міської ради, управління культури та туризму, Львівської обласної філармонії та ін. Організацією бізнесових та освітніх подій займаються різноманітні організації (Lviv StartUp), в тому числі й громадські (Школа психологічного експерименту, Молодь демократичного альянсу), тематичні клуби (Клуб Ділових Людей). Виставковою діяльністю керують ЗАТ «Гал-ЕКСПО» та Львівська торгово-промислова палата. Спортивними подіями займаються в основному спортивні клуби, часом їм допомагає міська влада. На сьогодні не існує загального механізму правового регулювання фестивального та подієвого туризму в Україні. Розробка пропозицій з питань державного регулювання такої діяльності, а також організація проведення міжнародних, всеукраїнських, регіональних мистецьких фестивалів і конкурсів знаходиться під юрисдикцією Міністерства культури України. Практично ж фестивалі в Україні регулюються

лише власними Положеннями про проведення, або ж вимогами керівних організацій. Подієві ресурси виступають складовою частиною туристичного продукту області, працівники турфірм включають відвідування подій у програму турів. В рамках турів найчастіше пропонують відвідати Свято шоколаду, Фестиваль кави, Свято пампухи, події, що відбуваються під час різдвяних та пасхальних свят. Такі тури пропонує «Міст-тур», «Вир мандрів», «Галіціятур» та інші туроператори Львова. Крім того організовуються тури на фестиваль середньовічної культури «Тустань». Туроператор «Міст-тур» організовує автобуси на фестиваль «Фортмісія». Різноманітні за типом події все частіше виступають як самостійний туристичний продукт. Програми кількадечних фестивалів, таких як Свято Шоколаду, Свято Пампуха, День батяра та інші, є цілком самодостатніми та різноманітними, вони часто не потребують доповнення іншими елементами туристичного продукту окрім проживання. Як окремий туристичний продукт крім того можна розглядати такі святкування як Великдень у Львові, Різдво у Львові, День Львова, під час яких відбувається низка різноманітних заходів та подій – фестивалів, концертів, ярмарок, парадів. Ці події мають значну культурну складову, в їх основі лежать давні народні традиції.

Загалом, кількість подієвих турів по Львівській області ще досить мала, хоча подій є надзвичайно багато. За останні 10 років чисельність фестивалів зросло, є значна частина таких, що проводяться щорічно протягом останніх 3-5 років. Серед них найбільш відомими стали Leopolis Jazz Fest та «Західфест».

Leopolis Jazz Fest — міжнародний джазовий фестиваль, який щороку у червні проходить у Львові починаючи з 2011 року (рис 1.3.2).

Leopolis Jazz Fest входить до переліку найбільших джазових фестивалів у Європі. The Guardian включив Leopolis Jazz Fest в список найкращих фестивалів Європи. Крім концертів джазових музикантів із різних країн світу, під час фестивалю відбуваються джем-сейшени, майстер-класи та автограф-сесії світових зірок джазу. Даний фестиваль відвідали понад 70 000 людей з різних

країн [53]. Відвідувачі фестивалів витрачають у Львові гроші на харчування, екскурсії, проживання, сувеніри та інше

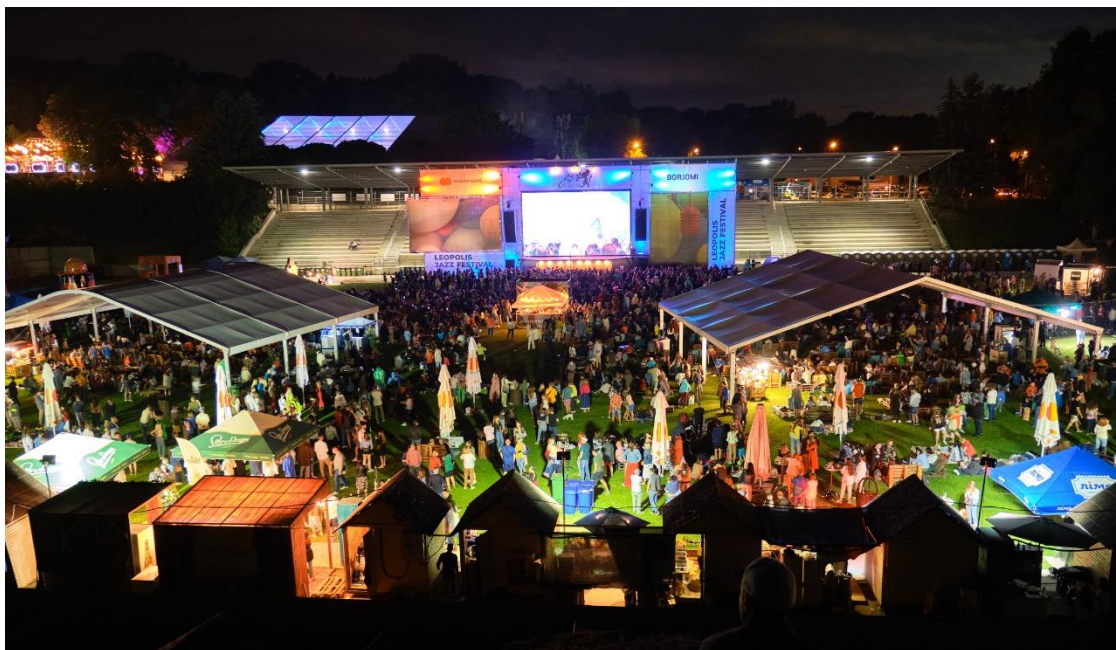

Рис. 1.3.2 «Leopold Jazz Fest» 2021 р. [40]

Ці цифри говорять про культурний Ренесанс в галузі туризму. Все це служить міцною основою для розвитку культури та економіки регіону.

«Західфест» — український щорічний музичний фестиваль, що відбувається з 2009 року, який з 2011 року проходить біля села Родатичі Городоцького району. З 2009 року він відбувся у Звенигороді, 2010 — у Старосільському замку, а з 2011 року — на базі відпочинку «Сонячна долина» у с. Родатичах за 40 км від Львова, що було пов'язано з очікуванням більшої кількості відвідувачів порівняно з попередніми роками.

З 2014 року проводиться на території відпочинкового комплексу «Чарівна долина». Метою фестивалю є популяризація української культури, популяризація серед молоді активного відпочинку та розвиток фестивального руху в Україні. Основною відмінністю від всіх інших фестивалів є те, що фестиваль «Захід» проводиться без підтримки спонсорів та політичних, чи будь-яких організацій (рис 1.3.3.). Загалом, за даними досліджень «Центру розвитку туризму», у 2017 році Львів відвідали понад 3 мільйона туристів, тоді

як у 2015 – 2 млн. З них 67% на культурні заходи. Найчастішими гостями Львова є українці (54%), але й іноземців не бракує (46%) [27].

Рис. 1.3.3 «Західфест» 2021 р. [6]

Зокрема, найбільше іноземних відвідувачів львівських фестивалів з Польщі, Туреччини, Німеччини та США. Якщо ж говорити про українських туристів, то найбільше їх з Києва, Харкова, Одеси, Дніпра та Запоріжжя.

За 2017 рік зросли обсяги нахождень до бюджету на 50% від Львівської області [31]. Варто відзначити, що культурні події є важливою складовою туристичного продукту області. Вони – різноманітні та унікальні, які є цікавими для українців та іноземців. В області проводиться безліч культурних заходів, які приносять прибуток у економіку нашої країни, адже туристи користуються послугами харчування, проживання, дозвілля тощо. Зважаючи на це, розгляд та вивчення розвитку подієвого туризму в Львівській області можуть бути обґрунтованими і цілеспрямованими, що у свою чергу сприятиме покращенню економічного положення регіону.

Резюмуючи розділ про ресурсний потенціал для розвитку подієвого туризму у Львівській області, можна сказати, що Львівська область має значний потенціал для цього напрямку. Історико-культурні, природні та інфраструктурні ресурси регіону створюють сприятливі умови для розширення й подальшого розвитку подієвого туризму. Раціональне використання цих ресурсів може значно підвищити економічну ефективність регіону, покращуючи якість життя місцевого населення та приваблюючи більше туристів. Це вимагає відповідного планування, управління та розуміння як регіональних потреб, так і інтересів потенційних туристів.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА РОЗВИТКУ ПОДІЄВОГО ТУРИЗМУ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

2.1 Основні дестинації подієвого туризму у Львівській області

Львівська область – це один з найбільш привабливих регіонів України для подієвого туризму, завдяки своїй багатогранній культурній спадщині, гарній природі та активному розвитку туризму. У цьому підрозділі будуть розглянуті найбільш відомі та популярні події, фестивалі та інші заходи, які привертають увагу туристів у Львівській області.

Найбільш «подієвим» та відвідуваним є обласний центр Львів, місто, яке пропонує безліч подій та фестивалів протягом року.

Взимку відомими та поширеними є Фестиваль «Поява Різдвяної зірки» – щорічне свято-парад Різдвяної Зірки у Львові, яке відбувається на центральних вулицях та площах міста в період Різдвяних свят 7-9 січня його ще називають «Великим Колядою». За традицією, основне дійство фестивалю – це урочистий парад зіздарів, які несуть Різдвяні Зірки ручної роботи, представлені не лише галицькими різдвяними експонатами, а й виробами з інших регіонів України. Завершується дія конкурсом за звання «Найкрасивішої зірки». Протягом усього параду учасники співають різні колядки та вітають городян та гостей Львова з наступаючими святами.

Не менш привабливим є міське Свято Пампуха – щорічний фестиваль львівської пампушки (традиційної різдвяної випічки у Галичині), що проходить щорічно з 7 по 9 січня у рамках Різдвяних святкувань. Дійство розпочинається у самому центрі Львова – на площі Ринок. У рамках свята на всіх гостей чекають галицькі частування найрізноманітнішими пампушками, виставка-конкурс оригінальних пампушок та традиційні поїдання пончиків на швидкість. Також свято супроводжується галицькою колядою, виступами вертепів та

святковими проходами звіддарів. Для ласунів діє найбільший святковий ярмарок домашньої випічки.

Весною у Львові традиційно святкують День міста – це одне з найбільших та найвизначніших свят в місті, яке відбувається щорічно на початку травня. Святкує Львів цілих три дні. Це свято присвячене дню заснування міста та його історії.

Свято є відкритим заходом, на якому відбуваються захоплюючі концерти відомих українських рок, піп та етно-груп, розігруються різні забави для дорослих та малюків, вистави вуличних театрів та різноманітні квести. Серед розваг проводяться також майстер-класи для всіх бажаючих, які можуть вправлятися у кавоварінні, козацькій стрільбі, виготовленні глиняних виробів (гончарний майстер-клас) та ін. Також у ці дні на центральних вулицях міста відбувається святкова хода.

Фестиваль писанок "Велика гаївка" є одним з найбільших і найвідоміших свят народної культури в Україні, який проводиться щороку у Львові, проходять у Шевченківському Гаї – музеї народної архітектури та побуту просто неба, а також на центральних площах Львова. У рамках свята проводяться різноманітні заходи, які пов'язані з народними звичаями, традиціями та ремеслами. Основним елементом свята є виставка писанок, на якій представлені різноманітні варіації традиційних українських писанок, які виготовляються різними техніками та з різних матеріалів [45].

Учасники фестивалю також мають можливість взяти участь у майстер-класах з розписування писанок, виготовлення народних виробів, які проводять майстри народних ремесел. Також на фестивалі можна побачити виставки традиційних народних костюмів, прослухати виступи хорів та капел, танцювати під народну музику та багато іншого.

Організатори фестивалю зазвичай забезпечують гостей різноманітними розвагами та виступами, такими як каруселі, візерунки на асфальті, ярмарки та інші народні забави. Крім того, відвідувачі можуть скуштувати народні страви, зокрема, писанковий хліб, пиріжки та інші страви з місцевих продуктів.

День Батяра – традиційний львівський фестиваль вуличних гуляк, так званих батярів, що відбувається у рамках святкування Днів Львова на початку травня. Тривають батярські святкування 2 дні. У цей час проходять справжні батарсько-джентельменські баталії у центрі Львова: пивні конкурси, конкурси зі стрільби, майстер-класи з догляду до панночок, батярські паради, запальні танці та веселі галицькі пісні. Кожен бажаючий може приєднатися до святкування, взяти участь у улюбленій батярській боротьбі, а насамкінець – отримати навіть посвідчення Істинного Львівського Батяра. День Батяра у Львові – це найпустотливіший міський фестиваль, де гарний гумор та екстравагантні манери правлять балом. Таке яскраве дійство не залишить байдужими.

Міжнародний дитячий фестиваль – це 5 днів та майже півтисячі розваг для дітей та їхніх батьків, який традиційно проходить у середині травня та дарують дітям Львова та гостям міста неймовірні емоції та враження. Під час фестивалю Ви зможете відвідати захоплюючі дитячі читання під назвою «Книгоманія», взяти участь в акції «Книга від зірки» та вікторині «Візьми та читай!», спільно виготовити рекордну дитячу аплікацію та придбати улюблену літературу на ярмарку дитячої книги «Форум-дітям». Також усі маленькі умільці можуть позмагатися у різних художніх ремеслах: танцях, співах, театральній грі, малюванні тощо.

Міжнародний фестиваль «Флюгери Львова» – традиційний щорічний фестиваль етно- та джазової музики, який протягом перших 4-х днів травня розважає львів'ян та гостей міста якісною етно-джазовою музикою. Вже гарною традицією став захід «Ранкове пробудження», на якому щоразу своїми піснями будить Львів український музичний колектив «Мертвий Півень». Приймає гостей та учасників фестивалю невеликий дворик Ратуші, що на площі Ринок. Найчастіше перші фестивальні дні є платними, наступні – безкоштовними. У рамках фестивалю проходять різноманітні заботи: театральні виступи вуличних театрів, музичні перформанси, відкриті літературні читання, діє сувенірний ярмарок та ярмарок їжі.

Міжнародний фестиваль музичного мистецтва «Віртуози Львова» – один із найстаріших та найтриваліших фестивалів Львова, який збирає у Львівській філармонії десятки міжнародних виконавців та оркестрів класичної музики. На сцені філармонії майже місяць (травень-червень) звучать твори відомих маестро класики, виконуються різні інтерпретації, звучать прем'єри та відомі композиції зі світової класичної музики у різних жанрах та напрямках. До цього фестивалю Львів готується ретельно, а тому й квитки на виступи улюблених виконавців можна придбати заздалегідь.

Літній сезон також багатий на різні події. Так, у червні відбувається гастрономічний фестиваль «Львів на тарілці» – це львівський фестиваль для справжніх гурманів, що проходить на центральних площах та вулицях Львова. Протягом 4-х фестивальных днів львів'яни та гості міста можуть досхочу поласувати шедеврами галицької традиційної кухні, скуштувати закарпатські страви та вишукану європейську кухню чи прикупити східних солодощів. В рамках гастрономічного фестивалю діє вулична кухня, де можна придбати їжу на будь-який смак просто неба. Також скуштувати різноманітну кухню можна за спеціальною фестивальною ціною у певних львівських ресторанах. Для цього діє щорічна Гастрономічна карта – система лояльності в рамках фестивалю. Традиційно для всіх бажаючих проходять шеф-тренінги, кулінарні конкурси, колективне приготування страви року, а під кінець гастрономічного фестивалю – святкова «Гала-вечеря».

Міжнародний фольклорний фестиваль «Етновір» – один із найбільших щорічних фольклорних фестивалів України, який збирає у Львові справжніх поціновувачів етно-музики. Фестиваль триває 4 дні та проходить у рамках святкування Дня Незалежності України. На центральних площах та вулицях Львова збираються найзатятіші шанувальники національної музики, а розважають публіку різні українські та зарубіжні етно-колективи. Окрім музики та пісень, на гостей свята чекають ще й танці, де кожен охочий може навчитися будь-якому національному танцю. Також фестиваль супроводжується ходами у вишиванках, різноманітними конкурсами та народними забавами. Традиційно

гостинні кафе Львова пригощають усіх учасників фестивалю смачними стравами та напоями.

Міжнародний фестиваль короткометражних фільмів Wiz-Art – щорічний літній фестиваль короткометражного кіно, на якому свої роботи представляють як відомі кіномайстри, так і режисери. Проходять фестивальні кінопокази в актових залах Палацу Мистецтв (Палац Потоцьких) та тривають 4 дні наприкінці липня. Конкурсні сеанси та презентаційні стрічки відбуваються окремо. На фестивалі свої кінороботи традиційно репрезентують режисери з усього світу: Норвегії, Польщі, Франції, Австрії, Росії. Поза кінокулісами можна поспілкуватися з акторами, сценаристами, режисерами, відвідати будь-яку тематичну прес-конференцію, вечір зустрічі тощо. Родзинкою фестивалю короткометражного кіно у Львові, за традицією, стали нічні покази та перформанси.

Міжнародний фестиваль ретро-автомобілів «Леополіс Гран Прі» – одна з найяскравіших подій у Львові, яка проходить на вулицях міста протягом двох червневих днів. На фестивалі найчастіше представлені різноманітні марки: від старих колекційних авто до тюнінгованих ретро-моделей. Протягом двох фестивальних днів ретро-автомобілі демонструють захоплюючі авто-шоу, беруть участь у перегонах та екскурсійно-навігаційних квестах. Традиційно проходить і конкурс кращої машини, де оцінюється не лише авто та її технічні характеристики, а й сам власник-водій, який має бути у не менш цікавому та екстравагантному костюмі. У рамках львівського фестивалю ретро-машин відбуваються різноманітні тематичні прес-конференції та зустрічі для журналістів зі спеціалізованих автомобільних видань.

Міжнародний джазовий фестиваль «Alfa Jazz Fest» – справді один із найгучніших музичних собальфу джазитій у Львові, найбільший джазовий фестиваль міста. Подія відбувається традиційно в середині червня і триває 4-5 днів. На фестиваль з'їжджаються відомі українські, а також зарубіжні джазові виконавці та гурти, які презентують у щоденних концертах свою музику публіці Львова. Насолодитися якісним джазом можна буде у двох локаціях

Львова: у Парку культури ім. Богдана Хмельницького, де діє головна сцена (зазвичай сюди вхід платний) та на площі Ринок, де відбуваються безкоштовні концерти.

Восени у Львові відбувається Свято шоколаду у Львові, ще один захоплюючий фестиваль. Він проводиться щорічно наприкінці жовтня на площі Ринок. Це свято присвячене українському та європейському шоколаду та цукеркам.

Під час свята площа Ринок перетворюється на справжній рай для любителів шоколаду. Тут можна знайти різноманітні продукти з шоколаду, такі як шоколадні цукерки, шоколадні батончики, шоколадні кулінарні інгредієнти та багато іншого. На фестивалі виставляють свої продукти відомі виробники шоколаду з України та з-за кордону.

Також на святі відбувається багато цікавих заходів і розваг для дітей та дорослих, таких як майстер-класи з виготовлення шоколаду, конкурси, різноманітні виставки та розважальні програми.

Львівський тиждень моди «Lviv Fashion Week» – щорічний фестиваль моди у Львові, який проводиться двічі на рік: навесні та восени. Протягом «модного тижня» демонструють фешенебельне вбрання, взуття та аксесуари відомих українських та зарубіжних дизайнерів, також у показах беруть участь і дизайнери-початківці, які можуть «засвітитися» у відомих дизайнерських колах. Фестиваль моди є закритим заходом, квитки на покази може придбати кожен бажаючий. Додатковим бонусом для відвідувачів модних показів буде можливість придбати річ, що сподобалася, і познайомитися з відомими людьми. Також фестивалеве модне дійство доповнюють виставки сучасного мистецтва: живопису, фотографії, графіки тощо.

Міське свято «На каву до Львова» – щорічне «ароматне» свято Львова, під час якого три дні кави керує життям міста. Проходить свято традиційно наприкінці вересня, основна локація – площа Ринок. Окрім кавового ярмарку, на якому представлені різноманітні рецепти кавового напою від популярних кав'ярень та виробників, також у Львові у цей час відбувається змагання у

кількох номінаціях за найкращу кав'ярню міста. Кожен охочий може офіційно проголосувати за заклад, що сподобався. Кавові частування супроводжуються концертами та різними змаганнями у приготуванні кави. Також проходить конкурс «Найкращого бариста». Номінантів церемоніально нагороджують Кавові Король та Королева.

Патріотичний фестиваль «Стрічка за стрічкою» – вересневий локальний фестиваль, який збирає у своїх лавах патріотів України, піднімає український дух та відтворює історію української незламності та непокори перед ворогом. Зазвичай учасники фестивалю серед центральних площ Львова розбивають польові намети, варять на відкритому вогні різноманітні страви, співають національні пісні, вправляються у рукопашному бою, навчаються стріляти. Між учасниками фестивалю відбуваються показові театралізовані змагання, історичні квести, різноманітні розважально-спортивні батли. Все триденне дійство супроводжується традиційними патріотичними піснями, поетичним читанням та лекціями відомих істориків на тему визвольної боротьби України. До речі, активну участь у фестивалі можуть брати й дівчата.

Форум видавців у Львові – найбільша літературна подія не лише Львова, а й усієї країни. Це щорічний фестиваль книговидавців, на якому представлені найрізноманітніші видання, починаючи від дитячої літератури та закінчуючи світовими бестселерами: економіка, психологія, філософія, езотерика, медицина, енциклопедичні видання – це далеко не весь перелік літератури, яку можна почитати та придбати на Форумі видавців Львів. Книжковий форум у Львові – це безліч зустрічей з українськими та зарубіжними літераторами, різноманітні читання, майстер-класи, літературні конференції та багато інших цікавих літературних заходів. Фестиваль видавців у Львові щороку проводить конкурс на найкращу книгу у кількох номінаціях, розіграш квитків на приватні літературні зустрічі, концерти, виступи тощо. Найлітературніша подія року завжди проходить у перші 4 дні вересня та супроводжується грандіозним літературним ярмарком. Місце проведення – Палац Потоцьких та «100-метрівка» на проспекті Свободи.

Свято сиру та вина – щорічний жовтневий фестиваль сиро-винного промислу Львівщини. Фестиваль проводиться на території Палацу Мистецтв (Палац Потоцьких). Організатори пропонують відвідати 3-денний захід із частуванням сиру, сирних виробів, вина, придбати екологічно чисту продукцію місцевого виробництва на традиційній виставці-ярмарку, взяти участь у кулінарних майстер-класах та конкурсах, побувати у сироробній арт-майстерні, а також львівського сирника, яким потім зможе безкоштовно поласувати кожен гість фестивалю. Окрім цього, на учасників чекає відмінна львівська забава, концерти та шоу-покази.

Ще одним цікавим заходом, що проходить у Львові двічі на рік є «Ніч у Львові» – це ексклюзивний фестиваль музеїв у Львові, під час якого кожен охочий може відвідати будь-яку музейну установу Львова чи Львівщини безкоштовно. Проходить «Ніч у Львові» влітку та восени. Окрім денних музейних відвідувань, для екскурсантів відкрито всі музейні об'єкти і вночі. І саме у нічний час відбуваються цікаві заходи у цих музеях: костюмовані екскурсії, театральні перформанси, вогняні шоу, історичні квести та багато інших. Подібним заходом, що проходить у Львові, ще й «Вихідні за півціни»: окрім акційної ціни на вхідні квитки до музеїв Львова, місто пропонує спеціальні цінові пропозиції на відвідування певного переліку ресторанів, спектаклів, концертів, знижки на проживання у готелях та хостелах [45].

Львівський регіон також може похизуватися різноманітними туристичними атракціями та івент-заходами у своїх інших чудових містах. Від оздоровчих курортів Трускавця до середньовічних фестивалів в Тустані, від нафтового фестивалю в Бориславі до народних свят в Стрию - Львівський регіон може запропонувати відвідувачам широкий спектр унікальних і захоплюючих досвідів. Ось декілька прикладів цих івент-заходів:

- Трускавець. Трускавець відомий як один з провідних курортів України. Заходи тут в основному орієнтовані на оздоровлення і відпочинок. Однак, щорічно відбувається фестиваль мінеральних вод "Трускавецька нафта", присвячений місцевій курортній спадщині.

- Борислав. В Бориславі, що славиться своєю нафтовою історією, проводиться "Нафтовий фестиваль". Захід включає в себе екскурсії по історичних нафтових бурових установках, презентації, виставки та культурні дійства.

- Тустань. Тут проводиться щорічний фестиваль "Тустань", який є справжнім святом середньовічної культури. Фестиваль пропонує численні діяльності, включаючи живі бої лицарів, майстер-класи старовинних ремесел, етнічні вистави та багато іншого.

- Стрий. У Стрию, одному з найстаріших міст регіону, проводяться численні культурні заходи, включаючи Стрийський ярмарок та інші народні свята.

Ці івент-заходи є важливими не лише для просування туризму, але і для збереження та відродження культурної та історичної спадщини регіону.

2.2 Проблеми та перспективи розвитку подієвого туризму у Львівській області у повоєнний час

Туризм є одним із пріоритетних напрямків економічного та культурного розвитку багатьох країн та важливою складовою соціально-економічного розвитку кожної з них. Варто відзначити, що з початком повномасштабного російського вторгнення індустрія туризму дуже постраждала. Однак, вже сьогодні зрозуміло, що втрати в туризмі будуть суттєвими і що деякі туристичні компанії відновлять свою основну діяльність лише після закінчення війни [59].

Питання впливу війни на туризм охоплює широкий спектр. Місце розташування, політична стратегія, історичні обставини, транспортні зв'язки та економічна доцільність відіграватимуть важливу роль у розвитку індустрії туризму у повоєнний період. Приклади інших країн та накопичений досвід успішної післявоєнної відбудови туристичної галузі повинні стати основою для

розробки Україною власних планів існування та розвитку туризму в країні. Під час затяжної війни Україні варто звернути особливу увагу на досвід Хорватії, Сербії та Ізраїлю у відновленні туризму [8].

Як і багато в чому іншому, івент-туризм також зазнав впливу наслідків війни в Україні та політичних змін в країні. Деякі з основних проблем розвитку івент-туризму у Львівській області на сьогоднішній день можуть включати наступні характеристики:

- Економічна нестабільність: Економічні проблеми, зокрема зростання цін на продукти, послуги та транспорт, можуть призвести до зменшення інтересу до івент-туризму серед місцевих жителів і туристів.
- Політична нестабільність: Неспокійна політична ситуація в Україні може стати перешкодою для розвитку івент-туризму у Львівській області. Такі фактори, як військові дії та терористичні акти, можуть відлякувати туристів від поїздок до регіону.
- Недостатній розвиток інфраструктури: Львівська область не має достатньої кількості готелів, ресторанів та інших закладів громадського харчування, які можуть забезпечити комфортне перебування туристів під час івент-туризму.
- Низький рівень освіти та кваліфікації: Низький рівень освіти та кваліфікації працівників туристичної галузі може стати перешкодою для розвитку івент-туризму у Львівській області. Професійне навчання та курси підвищення кваліфікації можуть допомогти вирішити цю проблему.
- Конкуренція з інших регіонів: Багато інших регіонів в Україні та за її межами також розвивають івент-туризм, тому Львівська область змагається з ними за увагу туристів. Необхідно розвивати унікальні пропозиції, які б відображали культурні та історичні особливості регіону та були привабливими для туристів.
- Недостатня підтримка від держави: Для ефективного розвитку івент-туризму необхідна підтримка від держави. Це може включати

фінансування, створення сприятливих умов для бізнесу та зменшення бюрократичних перешкод.

- Низький рівень безпеки: Незважаючи на те, що ситуація з безпекою в країні покращується, деякі туристи можуть не відчувати себе безпечно під час подорожі до Львівської області. Для покращення цієї ситуації необхідно підвищувати рівень безпеки та забезпечувати інформаційну підтримку для туристів.

- Високі витрати на організацію івентів. Івент-туризм вимагає значних фінансових вкладень на рекламу, залучення виконавців, виготовлення декорацій та багато іншого. Тому для більшості малих підприємств, які займаються івент-туризмом, фінансові витрати можуть стати проблемою.

- Низький рівень залучення іноземних туристів. Незважаючи на те, що Львів має велику кількість історичних та культурних пам'яток, а також проводить багато івентів, низький рівень залучення іноземних туристів є проблемою, яку необхідно вирішити.

- Сезонність івент-туризму. Багато івентів, таких як фестивалі та концерти, проводяться лише у певні місяці року, що призводить до сезонної залежності від туристів та до нестабільності в галузі.

- Недостатня співпраця між урядом, бізнесом та громадськістю. Для розвитку івент-туризму необхідна ефективна співпраця між усіма зацікавленими сторонами. Недостатня співпраця може призвести до того, що проекти будуть недостатньо розвинутими та не будуть мати достатнього підтримки.

Таким чином, зважаючи на вищезазначені проблеми для забезпечення розвитку івент-туризму у Львівській області необхідно, перш за все, розвивати інфраструктуру, підвищити привабливість регіону та забезпечувати підтримку від держави. Вирішення цих проблем може допомогти залучити більше туристів та підвищити економічний розвиток регіону.

Є кілька перспектив розвитку цих напрямів у івент-туризму у Львівській області, зокрема:

- Розвиток нових туристичних маршрутів. Львівська область має багату культурну спадщину, яка може бути використана для створення нових туристичних маршрутів. Наприклад, можна організувати тури, присвячені життю і творчості видатних письменників, які народилися або проживали у Львівській області.

- Розвиток культурного туризму. Львів є одним з центрів культурного життя України, тому можна розвивати івент-туризм, пов'язаний з мистецтвом, музикою та іншими культурними подіями. Наприклад, можна організовувати фестивалі театру, музики, кіно тощо.

- Розвиток спортивного туризму. Львівська область має чудові умови для заняття різними видами спорту, включаючи гірський туризм, водний спорт та інші. Тому можна розвивати івент-туризм, пов'язаний зі спортивними заходами, наприклад, змаганнями з веслування, велогонками, триатлонами тощо.

- Розвиток гастрономічного туризму. Львівська область відома своєю смачною кухнею, тому можна організовувати івенти, пов'язані з гастрономією, такі як фестивалі національних страв, дегустації місцевих вин та інші.

- Використання сучасних технологій у туристичному обслуговуванні. Івент-туризм може бути збагачений сучасними технологіями, такими як віртуальна реальність, доповнена реальність та інші. Це може зробити події більш цікавими та привабливими для молодшого покоління туристів, які цінують сучасні технології.

Завдяки сучасним технологіям можна організувати віртуальні тури, під час яких туристи можуть відвідати відомі музеї, архітектурні пам'ятки та інші визначні місця, не виходячи з дому. Це може стати популярним серед туристів, які з якихось причин не можуть подорожувати фізично, а також серед тих, хто хоче попередньо ознайомитись з об'єктом перед відвідуванням.

- Розвиток еко-туризму. Львівська область має чудові природні пейзажі та заповідники, які можуть бути використані для розвитку еко-туризму.

Такі заходи, як гірські походи, піший туризм, екскурсії до заповідників та інші, можуть стати популярними серед туристів, які шукають пригод та хочуть бути ближче до природи. Львівська область має чимало можливостей для активного відпочинку, таких як гірські лижі, катання на велосипедах, піший туризм тощо. Це може бути популярним серед туристів, які хочуть поєднати відпочинок з активним відпочинком.

- Розвиток кінотуризму. Львівська область має дуже цікаву історію, яка була відображена у багатьох кінофільмах. Тому можна організовувати тури, присвячені кіностудіям, де знімалися фільми, а також місцям, де проходили зйомки.

- Розвиток медичного туризму. Львівська область має відомі лікувальні курорти та клініки з високотехнологічним обладнанням. Тому можна розвивати івент-туризм, пов'язаний з медичними заходами, наприклад, конференції з медицини, відвідування лікувальних курортів та інші.

Зважаючи на туристичний та рекреаційний потенціал Львівщини, існує потреба в системному підході до розвитку туристичної галузі, розробленні й реалізації комплексу заходів, які забезпечуватимуть сталий розвиток туризму в регіоні, зокрема створення високоякісного туристично-рекреаційного продукту та формування конкурентоспроможної на внутрішньому й світовому ринках індустрії туристичних і рекреаційних послуг за рахунок ефективного використання туристичного та рекреаційного потенціалу, забезпечення на цій основі комплексного розвитку території, реалізації її соціально-економічних інтересів за збереження екологічної рівноваги в регіоні. Розвиток туристичної індустрії у Львівській області потребує підтримки щодо узгодженого розвитку всієї туристичної індустрії України. Позитивних зрушень можна досягти завдяки інтенсивній розбудові туристичної інфраструктури, співпраці державного та приватного секторів у сфері популяризації туристичного потенціалу регіону, сприянню розвитку внутрішнього туристичного продукту та ефективній реалізації державної та регіональної політики в галузі туризму. Виконання передбачених заходів дасть змогу:

- забезпечити зростання туристичних потоків;
- збільшити зайнятість населення у туризмі та суміжних галузях;
- популяризувати Львівщину як туристичну DESTИНАЦІЮ та територію, безпечну для подорожей;
- створити сприятливі економіко-правові й організаційні умови для залучення вітчизняних та іноземних інвестицій у туристичну сферу.

Загалом, розвиток івент-туризму в Львівській області має великий потенціал, оскільки область має багату культурну, історичну та природну спадщину, а також розвинену інфраструктуру туризму. Тому, з врахуванням вищезгаданих проблем і перспектив, розвиток івент-туризму може бути одним із важливих напрямків туризму в області у майбутньому. Варто звернути увагу на нові тренди у туризмі та адаптуватись до змін в світі, щоб залучати більше туристів та забезпечувати їхню безпеку під час подорожей.

2.3 Розробка програми івент-туру у Львівській області

Як було зазначено у попередньому розділі, у структурі подієвого туризму вагоме місце займає фестивальний туризм. Зважаючи на доволі потужну базу для розвитку в досліджуваному регіоні фестивального туризму, вважаємо, що саме цей вид подієвого туризму має хороші передумови для розвитку і у повоєнний час.

З метою популяризації туристичного потенціалу Львівської області, розвитку міжрегіональних зв'язків та підвищення туристичної активності, пропонуємо програму івент-туру «Файне місто – Легендарний фестиваль у Львові» для туристів з Полтавської області.

Як відомо, фестивальні тури - це спеціалізовані пакетні подорожі, що включають в себе відвідування одного або декількох культурних, музичних, кінематографічних або інших фестивалів в рамках однієї подорожі. Ці тури

стають все популярнішими у всьому світі, оскільки вони дозволяють людям з різних куточків світу спілкуватися і насолоджуватися спільними захопленнями.

У процесі формування фестивального туру необхідно враховувати, перш за все, наступні аспекти:

- Транспорт. Це може бути авіа-, автобусний, залізничний або автомобільний транспорт до місця проведення фестивалю і назад.
- Проживання. В залежності від типу фестивалю та особливостей туру, це може бути готель, гостьовий будинок, кемпінг або навіть глампінг (комфортабельний кемпінг).
- Квитки на фестиваль. Вони зазвичай входять в вартість туру. Туроператори часто мають спеціальні угоди з організаторами фестивалів, що дозволяє їм купувати квитки оптом та забезпечувати їх доступність для своїх клієнтів.
- Додаткові послуги та відвідування. Деякі фестивальні тури можуть включати в себе екскурсії, майстер-класи, походи до ресторанів і т.д.

Фестивальні тури - це чудовий спосіб зробити відвідування фестивалю простішим і комфортнішим. Вони забезпечують усе необхідне, від транспорту до проживання, а також допомагають уникнути стресу планування подорожі. Крім того, вони часто включають ексклюзивні вигоди, такі як спеціальні зустрічі з артистами, VIP-зони, пропуски без черги та інші особливості, які не доступні для звичайних відвідувачів фестивалю.

Важливо пам'ятати, що кожний фестивальний тур унікальний і може суттєво відрізнятися від інших. Перед бронюванням такого туру туристам варто уважно вивчити всі деталі та умови, щоб переконатися, що вони відповідають їх очікуванням і потребам.

Як правило, споживачі звертають увагу, насамперед, на зміст фестивалю: музейні фестивалі, фестивалі кіно, книжкові ярмарки, кулінарні фестивалі, етнофестивалі тощо.

Окрім того, їх можуть цікавити наступні характеристики туру:

1. Груповий чи індивідуальний. Фестивальні тури можуть бути груповими, так і індивідуальними. Групові тури, як правило, дешевші і вони дозволять зустріти людей зі схожими інтересами. З іншого боку, індивідуальні тури надають більше свободи і гнучкості в плануванні.

2. Бронювання заздалегідь. Фестивальні тури варто бронювати заздалегідь, оскільки вони популярні та мають обмежену кількість місць. Крім того, бронювання заздалегідь може передбачати заохочення від розробників у вигляді знижки, що дозволить заощадити кошти.

3. Охорона здоров'я та безпека. Будьте впевнені, що ваш туроператор дотримується всіх необхідних стандартів охорони здоров'я та безпеки. В залежності від місцевих умов та законодавства, це може включати страхування, дотримання правил дорожнього руху, надання інформації про можливі ризики тощо. Особливо це важливо в контексті пандемії COVID-19, коли необхідно дотримуватися специфічних правил і рекомендацій щодо соціального дистанціювання, використання захисних масок та інших засобів. А також, в умовах військового стану – безпека повітряних тривог, тощо

4. Оптимальна насиченість програми туру. Мають бути включені як основні, так і додаткові заходи (екскурсії, розваги), які дозволять не перевантажуючи програму, зробити її ще більш привабливою та цікавою. Важливо передбачати можливість придбати сувеніри або пам'ятки від фестивалю. Це можуть бути офіційні футболки, постери, вироби місцевих майстрів тощо. Вони не тільки допоможуть туристам зберегти спогади про подорож, але й підтримають організаторів фестивалю та місцеві громади.

Обмірковуючи програму івент-туру, ми звернули увагу на «Файне місто». Це один з найбільших музичних фестивалів в Україні, який зазвичай проводився щорічно в Тернополі. Він розпочався в 2010 році і з того часу набув великої популярності (рис 2.3.1).

Особливості фестивалю «Файне Місто»:

1. Музичний фокус. Фестиваль «Файне Місто» зосереджений на музичних стилях року та металу, проте представляє широкий спектр жанрів в

рамках цих напрямків. На фестивалі виступають як вітчизняні, так і міжнародні артисти.

2. Місце проведення. Фестиваль проходив на території аеродрому поблизу Тернополя. Це велика відкрита площа, що дозволяв зібрати велику кількість відвідувачів.

3. Проживання та харчування. На території фестивалю створено кемпінг для відвідувачів, які бажали залишитися на ніч. Також передбачено декілька зон харчування, де відвідувачі мали змогу купити їжу та напої.

4. Додаткові заходи. Окрім з музичних виступів, фестиваль "Файне Місто" пропонував різноманітні додаткові заходи, такі як майстер-класи, воркшопи, виставки, зустрічі з артистами та інші культурні та освітні заходи.

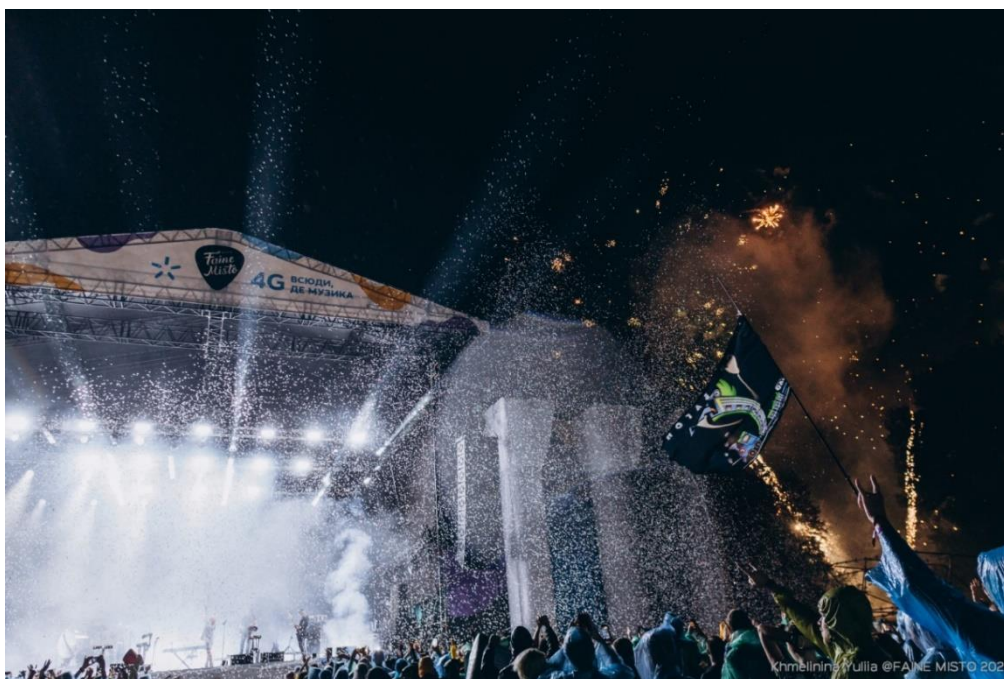

Рис. 2.3.1 «Файне Місто» 2021 р. [41]

Незважаючи на те, що "Файне Місто" є одним з найбільших фестивалів в Україні, він завжди зберігав дружню, гостинну атмосферу та зосередженість на зацікавленій спільноті.

Варто зазначити, що у 2023 році фестиваль заплановано провести з 28 по 30 липня, на території !FESTrepublic у м. Львові, що знаходиться за парком Знесіння поруч із Замковою горою та від площею Ринок. Метою фестивалю є

збір коштів на забезпечення потреб бригади НГУ «Азов», яка 85 днів героїчно боронила Маріуполь у повній блокаді. За рік співпраці командою фестивалю Faine Misto було закуплено і передано нашим захисникам автомобілі, військову техніку, амуніцію та спорядження на понад 70 000 000 грн. Станом на сьогодні полк розширився до бригади, а отже витрати значно зросли. Саме тому оргкомітетом фестивалю було прийнято рішення провести благодійний фестиваль Faine Misto, який допоможе акумулювати додаткові кошти на логістичні та гуманітарні потреби бригади [41].

У зв'язку з війною організаторами передбачені додаткові безпекові заходи, зокрема: на території фестивалю та поблизу облаштовані безпечні підземні укриття, що вміщують 6 000 осіб, з їх розташуванням можна ознайомитись на фестивальній мапі. При виникненні сигналу повітряної тривоги, сцени, всі локації та торгові майданчики призупинятимуть свою роботу, а гості повинні негайно пройти в укриття або покинути територію фестивалю. У соціальних мережах організатори фестивалю Faine Misto повідомляють про програмні заходи та всі зміни в концертних програмах у зв'язку з можливою повітряною тривоною. Протягом всіх днів фестивалю професійна охоронна компанія буде дбати про безпеку перебування на території фестивалю Faine Misto [41].

Зважаючи на зростаючу зацікавленість у деяких заходах, особливо молоді, ми пропонуємо програму триденного туру для туристів з Полтави під назвою: «Файне Місто – Легендарний фестиваль у Львові» - це унікальний фестивальний тур, що протягом трьох днів пропонує незабутній досвід занурення в музику, культуру та взаємодію з місцевим колоритом. У контексті дослідження подієвого туризму, цей тур демонструє як важливість культурних подій для приваблення туристів, так і потенціал для розвитку місцевої економіки через співпрацю з фестивалями.

Тур розрахований на молодь або усіх, хто цікавиться відповідними музичними стилями. Характеристика маршруту та опис програми туру відображені у таблицях 2.3.1, 2.3.2, 2.3.3 та рис. 2.3.2

Таблиця 2.3.1

Параметри маршруту «Файне місто - Легендарний фестиваль у Львові»

(складено автором)

Пункти	Відстань, км	Спосіб долання (вид транспорту, його клас)	Час перебування в дорозі
Полтава – Львів – Полтава	879 км * 2 = 1758 км	Автобус	10 год. 7 хв. * 2 = 20 год. 14 хв.

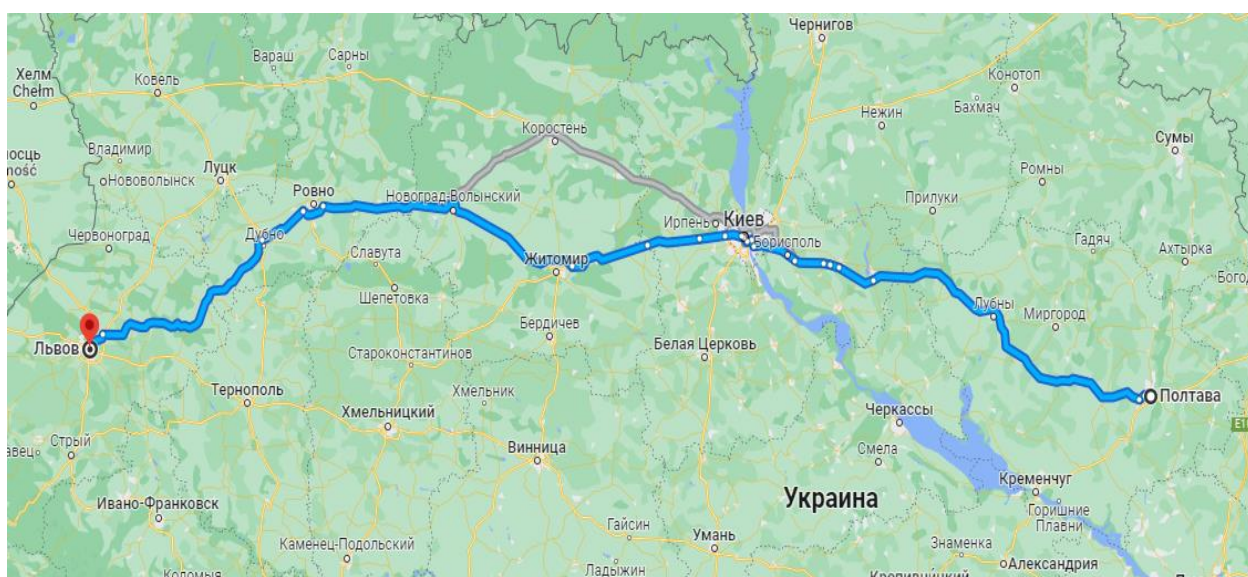

Рис. 2.3.2 Карта маршруту туру «Файне місто - Легендарний фестиваль у Львові» (складено автором)

Для більш успішного продажу туру потрібно його просування. Існує безліч способів рекламування та просування туристичного продукту цільовій аудиторії. Зокрема це:

1. Соціальні мережі. Можна використати соціальні медіа для просування туру. Facebook, Instagram, Twitter та інші платформи можуть бути корисні для цієї мети. Потрібно створювати захоплюючий контент, такий як відео, фотографії, історії та пости, щоб залучити інтерес до туру.

2. Партнерства з інфлюенсерами (впливовець — людина, думка якої має значення для певної аудиторії.). Співпраця з інфлюенсерами, особливо тими,

хто має велику кількість підписників у потрібній цільовій аудиторії. Вони можуть просувати тур в своїх соціальних мережах, використовуючи особисту рекомендацію або поділитися досвідом участі в турі.

3. Email-маркетинг. Можна відправляти інформацію про тур своїм підписникам через розсилку. Це можуть бути новини про тур, спеціальні пропозиції, відгуки від учасників минулих турів та інше.

Таблиця 2.3.2

Опис туру (складено автором)

Характеристики	Зміст
Назва туру	«Файне місто - Легендарний фестиваль у Львові»
Маршрут	м. Полтава – м. Львів – м. Полтава
Обґрунтування назви туру	1. "Файне місто": Це звичайний український вислів, який можна перекласти як "чудове місто". Львів відомий своєю багатою історією, культурою, архітектурою, тому назва може відображати привабливість цього міста. 2. "Легендарний фестиваль": Львів відомий своїми численними культурними заходами та фестивалями. Назва відображає значимість та популярність фестивалю.
Тип туру	Автобусний тур
Вид туру	Фестивальний тур
Сезон	Літо
Цільова аудиторія	Для різних вікових та соціальних груп споживачів, 6 осіб
Тривалість	3 дні
Форма організації	Груповий
Загальна протяжність маршруту	1758 км
Приблизна вартість туру на 1 особу	2140 грн
Послуги, включені до вартості туру	Квиток на фестиваль – 800 грн, транспортне обслуговування на маршруті (автобусне перевезення – 1200 грн.), страховка медична та транспортна (140 грн.).
Послуги, які не включені до вартості туру та оплачуються додатково	Проживання в готелі «Glove House» м. Львів (1 доба – 920 грн), обід/вечеря у місцевих закладах, особисті витрати.

4. Сайт. Створити привабливий та інформативний веб-сайт для фестивального туру. Він повинен містити всю необхідну інформацію про тур, включаючи дати, ціни, програму, інформацію про місце проведення та багато іншого.

5. PR та медіа. Надіслати прес-релізи до місцевих та національних медіа, а також до спеціалізованих медіа, які зосереджені на музиці, туризмі або культурних подіях.

Таблиця 2.3.3

Опис програми туру «Файне місто - Легендарний фестиваль у Львові»
(складено автором)

День програми	Деталізований опис програми (з зазначенням часу, заходів програми, об'єктів відвідування)
1 день (28.07.2023)	Прибуття та огляд міста. 06:00 Вийзд з м. Полтава. 16:10 Прибуття до м. Львів. 16:10 - 17:10 Заселення у готель і відпочинок після подорожі. 17:10 - 18:00 Вечеря у ресторані готелю. 18:00 - 21:00 Прогулянка вечірнім містом. 21:00 - 22:00 Вечір музики біля Львівської Ратуші
2 день (29.07.2023)	Початок фестивалю. 08:00 - 09:00 Сніданок в готелі. 09:00 - 11:00 Відправлення на місце проведення фестивалю, огляд території. 11:00 - 13:00 Перші виступи на фестивалі. 13:00 - 14:00 Обід на території фестивалю. 14:00 - 18:00 Продовження насолоди виступами українських музикантів. 18:00 - 19:00 Відпочинок і перекус. 19:00 - 23:00 Вечірні концерти на фестивалі.
3 день (30.07.2023)	Продовження фестивалю та від'їзд. 08:00 - 09:00 Сніданок в готелі. 09:00 - 12:00 Повернення на фестиваль для ранкових виступів. 12:00 - 13:00 Обід на фестивалі. 13:00 - 16:00 Останній шанс насолодитися виступами на фестивалі. 16:00 - 18:00 Повернення до готелю, збирання речей. 20:00 – від'їзд до м. Полтава. Приблизний час прибуття – 06:00 - 06:30.

6. Реклама. Можна використати платну рекламу в Інтернеті, таку як Google Ads або реклама в соціальних мережах. Це може допомогти досягти

ширшої аудиторії.

7. Афіші та листівки. Традиційні методи реклами, такі як афіші та листівки, також можуть бути ефективними, особливо для залучення місцевої аудиторії. Потрібно розміщувати афіші у відвідуваних місцях, таких як кафе, книгарні, університети, також роздавати листівки на подіях, пов'язаних з тематикою фестивалю.

8. Усне слово. Задоволені клієнти - це найкращі посередники бренду найкращий спосіб стимулювати їх розповідати про свій позитивний досвід, пропонуючи, наприклад, знижки за приведення друзів.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Фестивальний туризм сьогодні стає все більш популярним і займає важливе місце серед інших видів туризму, приваблюючи не лише молодь, а й різні вікові категорії. Люди подорожують, щоб відвідувати культурні події, фестивалі, карнавали, забезпечуючи своє бажання видовищ і психологічного відпочинку. Фестивальний туризм надає глибокої інтелектуальної та емоційної задоволеності, якого не можна знайти в інших видах туризму.

Організація фестивальных турів - це складний процес, який вимагає високої наявності антропогенних туристичних ресурсів. Фестивальний туризм менш залежний від природних умов, так як фестивалі можуть відбуватись як в приміщенні, так і на відкритому повітрі, в містах і поза містом. Натомість природні ресурси не є ключовим елементом в організації фестивалів.

У Львівській області весна і літо є популярними сезонами для проведення фестивалів. Більшість фестивалів тривають два-три дні. Одноденні заходи, як правило, відбуваються в дні релігійних свят, Дня міста, або на честь відзначення видатних особистостей або історичних подій.

Розподіл фестивальных туристичних потоків у Львівській області не є рівномірним через різницю в соціально-економічному розвитку і інфраструктурі різних регіонів. Місто Львів є головним центром з великою кількістю фестивалів - 59% від усіх в регіоні. Це пояснюється кращою інфраструктурою, можливостями для залучення спонсорів, і більшою популярністю серед туристів.

Крім Львова, також є альтернативні центри фестивального туризму, такі як Трускавець, Дрогобич, Славське, Кульчиці, Моршин, Стрий, Самбір, Турка, Яворів, Золочів, Броди і Сокаль. З часом у традиційних центрах фестивального руху з'являються нові заходи, які приваблюють як місцеві громади, так і туристів. Також постійно запускаються нові проекти в містах і селах, які раніше не мали досвіду організації фестивалів.

- Фактори, які пояснюють важливість фестивального туризму:
- Економічний вплив. Фестивалі не лише задовольняють культурні та розважальні потреби відвідувачів, але й стимулюють економіку регіону. Вони сприяють створенню робочих місць, збільшують доходи від туризму та підвищують обсяги продажів місцевих підприємств.
 - Культурний обмін. Фестивалі є важливими платформами для культурного обміну. Вони дозволяють відвідувачам зазнати різноманітні культури, традиції, їжу та музику.
 - Просування туризму. Фестивалі можуть привернути до регіону значну кількість туристів. Вони сприяють популяризації туристичних місць, а також можуть стимулювати появу нових туристичних напрямків.
 - Спільнота. Фестивалі також сприяють зміцненню відчуття спільноти. Вони забезпечують спільне досвідчення, яке може об'єднати людей та створити почуття єдності.
 - Збереження традицій. Багато фестивалі мають коріння в місцевих традиціях або історії. Вони допомагають зберігати і передавати ці традиції з покоління в покоління.

Враховуючи ці фактори, уряди та туристичні організації повинні продовжувати підтримувати розвиток фестивального туризму. На додаток, потрібно розробляти стратегії для залучення більш широкої аудиторії, включаючи різні вікові групи та культурні спільноти.

У ході дослідження було виявлено, що подієвий туризм у Львівській області має значний потенціал для подальшого розвитку, особливо в післявоєнний період. Вплив війни мав дестабілізуючий вплив на туристичну індустрію, але він також відкрив можливості для нових стратегій розвитку та переосмислення цінностей.

Львівська область вже відома своїми культурними та історичними подіями, які приваблюють туристів з усієї України та зарубіжжя. Проте, для того, щоб максимізувати потенціал подієвого туризму, потрібно розробити

ефективні стратегії та політики, що будуть підтримувати та просувати цей сектор.

Пропозиції:

1. Створення сприятливого середовища для організаторів подій. Це може включати розробку політик, що підтримують місцеві організатори подій, полегшення процесу отримання дозволів, та надання фінансової підтримки для організації подій.

2. Підтримка і просування унікальної культурної спадщини. Львівська область володіє багатою культурною спадщиною, яка може стати основою для ряду захоплюючих та освітніх подій.

3. Розробка та виконання стратегії маркетингу та просування. За допомогою ефективних маркетингових кампаній та стратегій просування, Львівська область може привернути більше відвідувачів до своїх подій.

4. Інвестиції в інфраструктуру. Необхідно забезпечити, що інфраструктура Львівської області може ефективно впоратися з потоком туристів, який виникає під час подій. Це може означати модернізацію транспортних мереж, поліпшення розміщення або навіть створення нових місць для проведення подій.

5. Співпраця з місцевими та національними туристичними організаціями. Ці організації можуть допомогти в просуванні подій і привертанні туристів. Вони також можуть слугувати важливим джерелом інформації та ресурсів.

6. Розвиток «зеленого» туризму. У зв'язку з посиленням уваги до проблеми зміни клімату, все більше туристів шукають "зелені" або екологічно відповідальні варіанти подорожей. Львівська область може підтримати цей тренд, пропонуючи та просувати події, які сфокусовані на сталості та захисті навколишнього середовища.

7. Навчання та освіта для працівників галузі подій. Освітні програми та курси, спрямовані на зміцнення навичок організаторів подій, можуть

підвищити якість подій та в цілому збільшити привабливість Львівської області як туристичного напрямку.

Враховуючи ці пропозиції, Львівська область може використати свій потенціал у галузі подієвого туризму для створення динамічного, культурно багатого та економічно вигідного напрямку, що приверне туристів з усього світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Daine O'Sullivan. Туризм фестивалів: Внесок у стале місцеве економічне розвиток / O'Sullivan Daine, J. Jakson Marion // Журнал сталого туризму. 2002. - Том.10. - N.4.
2. Event-tourism. URL: <https://eventzakarpattyia.wordpress.com/event-tourism/> (дата звернення: 12.04.2023).
3. IV Міжнародний Форум Івент Індустрії (Львів, 19-20 лютого 2021 р.). - Львів. URL: <https://paramoloda.ua/articles/event-industry-forum-2021/> (дата звернення: 12.04.2023).
4. UNWTO World Tourism. URL : <https://www2.unwto.org> (дата звернення: 12.04.2023).
5. Алексеева О. В. Подієвий туризм як фактор соціально-економічного розвитку регіону: автореф. дис. на соіск. уч. ступеня канд. екон. наук: М., 2012. 28 с.
6. Афіша Львів. URL: <https://afishalviv.net/koncerti-ta-festivali/h-yuvileinii-festival-zaxidfest-zahidfest-2018/> (дата звернення: 15.04.2023).
7. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування / О.О. Бейдик. – К.: Видавничополіграфічний центр “Київський університет”, 2001. – 304 с.
8. Божко Л. Д., Холодок В. Д. Туризм: проблеми та перспективи розвитку під час війни. Культура України. 2022. № 77. С. 56–64.
9. Верес К. О., Харченко О. М., Коротун С. А. Розвиток подієвого туризму на території Львівської області. Ефективна економіка. 2022. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9907> (дата звернення: 12.04.2023).
10. Lviv Jazz Days 2023. URL: <https://lviv.vgorode.ua/event/festyvaly/a1238513-lviv-jazz-days> (дата звернення: 15.04.2023).
11. Грицку В. Доцільність організації фестивалів для активізації туристичної діяльності в Чернівецькій області / В. Грицку, Ю. Грицку //

Географія в інформаційному суспільстві. Збірник наукових праць. У 4 тт. – К. ВГЛ Обрії. 2008 – т.4 – С.219-221.

12. Давиденко І. В. Домінанти ринку подієвого туризму. Перспективи розвитку науки у світі: мат. міжн. науково-практичний. конф. Краків, 2012. С. 97-103.

13. Державна служба статистики України. Головне управління статистики у Львівській області. URL: <https://www.lv.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 16.04.2023).

14. Закон України Про туризм. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 16.04.2023).

15. Івент туризм. URL: <https://eventzakarpattya.wordpress.com/event-tourism> (дата звернення: 12.04.2023).

16. Календар виставково-ярмаркових, туристичних та фестивальних заходів, запланованих в м. Черкаси у 2019 році. URL : http://chmr.gov.ua/upload/Kalendar_2019.pdf (дата звернення: 12.04.2023).

17. Каннський кінофестиваль. URL: <https://www.ukrinform.ua/tag-kannskij-kinofestival> (дата звернення: 12.04.2023).

18. Кількість туристів в Україні зросла на чверть у 2021 році. URL : <https://www.dw.com/uk/kilkist-turystiv-v-ukraini-zrosla-na-chvert-u-2021-rotsi/> (дата звернення: 13.04.2023).

19. Колонтай С.М., Плетос С.В. Сучасний стан і тенденції розвитку івентивного туризму в Україні на прикладі Одеської області. URL: http://bses.in.ua/journals/2021/63_2021/17.pdf (дата звернення: 12.04.2023).

20. Логвин М.М. «Історико-культурна спадщина як чинник розвитку регіональної туристичної дестинації / М. М. Логвин, Н. М. Карпенко, П. В. Шуканов // Східна Європа: економіка, бізнес, управління. – 2019 – Вип. 4 (21). – С. 393–399

21. Лущик М.В. Про особливості розвитку фестивального туризму. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2022/03/2021-en-52-14.pdf> (дата звернення: 16.04.2023).
22. Львів обрано культурною столицею України. URL: <http://www.zaxid.net/newsua/2009/4/28/145416/> (дата звернення: 13.04.2023).
23. Любимцева О. О. Методика розробки турів: навчальний посібник. К.: Альтерпрес, 2003. 104 с.
24. Мальська М. П. Менеджмент туризму / М. П. Мальська, В. В. Худо. К.: Знання, 2003. 546 с.
25. Менеджмент туристичної індустрії: Навчальний посібник / [І.М. Школа]. - Чернівці: Книги - XXI, 2005. - 596 с.
26. Мисик В.М. Типологія івентів як об'єктів івент-менеджменту. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/tipologiya-iventiv-yak-ob-ektiv-ivent-menedzhmentu> (дата звернення: 12.04.2023).
27. На Яворівщині відбудеться фестиваль «Бабине літо». URL: <http://galinfo.com.ua/news/95111.html> (дата звернення: 14.04.2023).
28. Обґрунтування перспектив розвитку івент-туризму у сучасному середовищі міста Луцька. URL: https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/14_Ivent.pdf (дата звернення: 12.04.2023).
29. Організація туризму: підручник / І. М. Писаревський та ін. Х.: ХНАМГ, 2008. 541 с.
30. Офіційний сайт Клубу Ділових Людей. URL: <http://www.bc-club.org.ua> (дата звернення: 14.04.2023).
31. Офіційний сайт Львівської обласної державної адміністрації. URL: <https://loda.gov.ua/> (дата звернення: 14.04.2023).
32. Офіційний сайт Міжнародного кубку з мотокросу «Sokilnyky EXTREME». URL: <http://www.motocross.com.ua> (дата звернення: 14.04.2023).
33. Офіційний сайт Міжнародного театрального фестивалю «Драбина». URL: <http://drabyna.lviv.ua/> (дата звернення: 14.04.2023).

34. Офіційний сайт Міжнародного театрального фестивалю «Золотий Лев». URL: <http://golden-lion.com.ua> (дата звернення: 14.04.2023).
35. Офіційний сайт Міжнародного фестивалю «Верхобуж». URL: <http://zolochiv.ridne.net> (дата звернення: 14.04.2023).
36. Офіційний сайт Міжнародного фестивалю «Славське рок-фест». URL: <http://slavskerock.in.ua/> (дата звернення: 14.04.2023).
37. Офіційний сайт МО «Дзига». URL: <http://dzyga.com/> (дата звернення: 14.04.2023).
38. Офіційний сайт проекту «Артхаус Львів». URL: <http://arthouse.lviv.ua> (дата звернення: 14.04.2023).
39. Офіційний сайт туристичної конференції «Перемагай з левом. URL: <http://congress.lviv.ua> (дата звернення: 14.04.2023).
40. Офіційний сайт фестивалю «Leopolis Jazz Fest». URL: <https://leopolisjazz.com/ua/2021/photos> (дата звернення: 15.04.2023).
41. Офіційний сайт фестивалю «Файне Місто». URL: <https://fainemisto.com.ua/> (дата звернення: 15.04.2023).
42. Пандемія COVID-19 та її наслідки в сфері туризму в Україні: URL : <http://www.ntoukraine.org/assets/files/EBRDCOVID19-Report-UKR.pdf> (дата звернення: 13.04.2023).
43. Подієвий туризм як інструмент формування конкурентоспроможності територіальних громад Сумської області. URL: <https://knute.edu.ua/file/MjIxNw==/7129a083102f3c478289a409cd30cf7c.pdf> (дата звернення: 12.04.2023).
44. Портал про фестивалі в Україні. URL: <http://festyvali.org.ua/> (дата звернення: 14.04.2023).
45. Портал про фестивалі Львова. URL: <https://lviv-tourist.info/ru/festyvali-u-lvovi/> (дата звернення: 15.04.2023).
46. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної підтримки сфери культури, креативних індустрій, туризму, малого та середнього бізнесу у зв'язку з дією обмежувальних заходів, пов'язаних із

поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19): Закон України від 16.06.2020 р. №692-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/692-20> (дата звернення: 12.04.2023).

47. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#Text> (дата звернення: 16.04.2023).

48. Програма розвитку туризму та курортів у Львівській області на 2021-2025 роки. URL: <https://old.loda.gov.ua/news?id=57218> (дата звернення: 12.04.2023).

49. Про створення ЛКП «Центр розвитку туризму м.Львова. <https://city-adm.lviv.ua/lmr/utilities/lkp-tsentr-rozvytku-turyzmu> URL: (дата звернення: 12.04.2023).

50. Проноза П.В. Аналіз стану туристичної галузі в Україні / П.В. Проноза // Управління розвитком. № 3(181). 2015. С. 56-63.

51. Смирнов І. Г. Логістика виставкової діяльності: світовий та український досвід. URL : [http://zt.knute.edu.ua/files/2014/4\(75\)/uazt_2014.pdf](http://zt.knute.edu.ua/files/2014/4(75)/uazt_2014.pdf) (дата звернення: 13.04.2023).

52. Сучасні різновиди туризму: навч. посіб. / М.П. Кляп, Ф.Ф. Шандор. - К.: Знання, 2011. - 334 с.

53. Топчієв О.Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики: Навчальний посібник / О.Г. Топчієв. – Одеса: Астропринт, 2005. – 632 с.

54. Туристична бібліотека. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/grycku.htm (дата звернення: 15.04.2023).

55. Український фестиваль «ГогольFest» потрапив у топ-5 фестивалів Європи URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-gogolfest-top5-> (дата звернення: 13.04.2023).

56. Фестиваль «Зашків». URL: <http://lviv-online.com/ua/events/festival/festyval-zashkiv/> (дата звернення: 14.04.2023).

57. Хитрова О.А., Харитонов Ю.Ю. Стан і тенденції розвитку івент-менеджменту в Україні. URL: <http://vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2018/30-2018/8.pdf> (дата звернення: 12.04.2023).

58. Хитрова О.А., Харитонов Ю.Ю. Стан і тенденції розвитку івент-менеджменту в Україні. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. 2018. Вип. 30. С. 27–31.

59. Шандор Ф. Ф., Кляп М. П. Сучасні різновиди туризму. К.: Знання, 2013. 334 с.

60. Якименко-Терещенко Н., Мірко Н., Моца А. (2022 р). Розвиток індустрії туризму у повоєнний період. Економіка та суспільство, (44). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-117> (дата звернення: 15.04.2023).